TEATR NARODOWY

MICHAŁ WALCZAK

POLOWANIE NA ŁOSIA

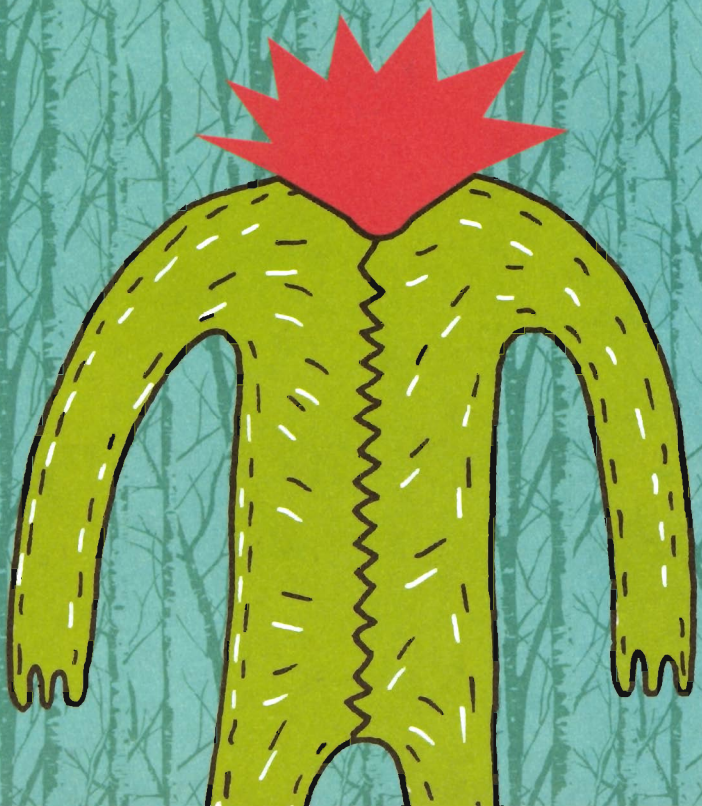

POLOWANIE NA ŁOSIA

SPIS TREŚCI

OBSADA 7
ŁUKASZ DREWNIAK **ŁOŚ UP!** 15
BIOGRAMY 20
MICHAŁ WALCZAK **POLOWANIE NA ŁOSIA** 28

TEATR NARODOWY

MICHAŁ WALCZAK

POLOWANIE NA ŁOSIA

REŻYSERIA **IGOR GORZKOWSKI**
SCENOGRAFIA **JAN KOZIKOWSKI**
MUZYKA **DANIEL PIGOŃSKI**

PRAPREMIERA 18 KWIETNIA 2009
SCENA STUDIO

KONRAD **BARTŁOMIEJ BOBROWSKI**
ELIZA **KINGA ILGNER**
MYSZKA **HALINA SKOCZYŃSKA**
ROMUALD **HENRYK TALAR**
JAROSŁAW PAST **KRZYSZTOF WAKULIŃSKI**

ASYSTENT REŻYSERA **BARTŁOMIEJ BOBROWSKI**
REALIZATOR ŚWIATŁA **ROMAN BARTYŚ**
REALIZATRORZY DŹWIĘKU **PIOTR GOS, MAREK WOJTULANIS**
INSPICJENT **KRZYSZTOF KUSZCZYK**
SUFLERKA **ALINA WIECZORKÓWNA**
ASYSTENTKI SCENOGRAFA **DOROTA CHOJECKA, ANITA TRZASKOWSKA**

LICENCJI NA WYSTAWIENIE I DRUK SZTUKI
UDZIELIŁA AGENCJA PANGA PANK

ŁOŚ UP!

ŁUKASZ DREWNIAK

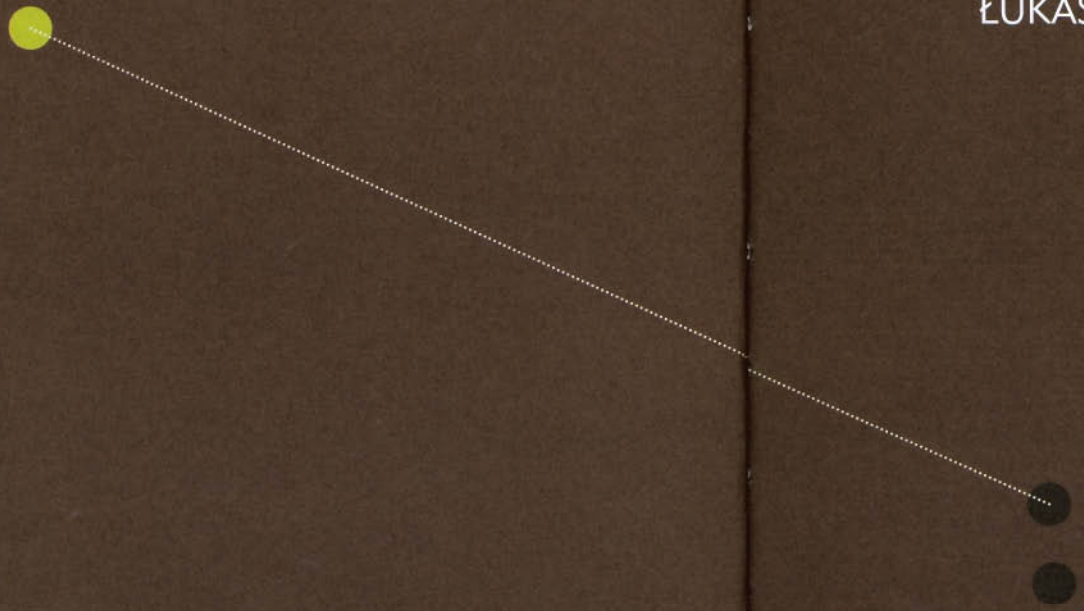

Łukasz Drewniak

Łoś up!

1.

Dersu Uzała, stary myśliwy z „syberyjskiego" filmu Akiro Kurosawy łaził po tajdze ze strzelbą i czule przemawiał do zwierząt i drzew: „Eto wsie ljudi" Brat tygrys, siostra sosna, kuzyn lis. Intuicja podpowiada mi, że o łosiu mówiłby „szwagier". Gdyby tylko film Kurosawy był komedią.

2.

Niech ryczy z bólu ranny łoś,
Zwierz zdrów przebiega knieje.
Ktoś nie śpi, aby spać mógł ktoś,
To są zwyczajne dzieje.
(William Shakespeare, *Hamlet*, przekł. Józef Paszkowski)

Nie ma żadnych wątpliwości. To Józef Paszkowski wprowadził łosia do polskiego teatru. W oryginale Szekspir używa słowa „deer", czyli „jeleń" Łoś – jeleń. Niby to samo, a jednak nie to samo. Tłumacz musiał zdawać sobie sprawę z konsekwencji owej zamiany. W połowie XIX wieku jeszcze się na łosie w Polsce polowało. No, ale cóż było robić? Podejrzewam, że „jeleń" rymował się Paszkowskiemu tylko ze słowem „zieleń". Jakby to brzmiało? „Niech ryczy z bólu ranny jeleń (...). Ktoś depcze, a ktoś chroni zieleń." Bez sensu. Hamlet nie jest przecież sztuką ekologiczną. A łoś miał swoje atuty. Spore bydlę, a imię krótkie. Łoś – „ktoś" z lasu i bagien. Należy do rodziny jeleniowatych, parzystokopytny jak trzeba. Więc prawie jeleń. Ale nie tak opatrzony i pospolity, bo myśliwi zdążyli już nieźle przetrzebić jego populację w Europie. Linneusz nazwał go Alces Alces. Czyli Łoś łoś. „Słabo widzi. Nie biega a kłusuje – kombinował sobie Paszkowski – Poza okresem godowym rzadko wydaje jakieś odgłosy. I ma rosochy (czyli poroże) w kształcie łopat. Tu mam cię bratku!"

Łopata zawsze była ważnym rekwizytem w *Hamlecie*. Pamiętacie scenę z grabarzami? Wprawdzie nie łosia, a Ofelię zakopują, ale na jej pogrzebie jest obecny jeleń, czyli „łoś". Tak przecież nazywa Klaudiusza Hamlet po odegraniu przez komediantów sceny pułapki na myszy. Zmieszany i przerażony morderca został celnie ugodzony wyreżyserowanym przez Hamleta spektaklem. „Niech ryczy z bólu ranny łoś" . czyli cudzołożnik, skrytobójca, stryj. Wymawiając słowo „łoś", aktor może efektownie zasyczeć: Łośśś... Syczenie od razu podpowie widzom wężowo-diabelską asocjację. W lesie są nie tylko łosssie. W lesie czai się zło. Zło kusi. *Hamlet* jest o kuszeniu złem. Diabeł skusił Ewę pod postacią węża. Czy łoś mógłby kogokolwiek zwieść na pokuszenie?

3.

Łoś teatralny ma dziwny status. No bo przecież nie powinno go być w *Hamlecie*, a jednak jest. Skoro jest w *Hamlecie*, matce wszystkich sztuk, to może przeleźć do tych dramatów, które z *Hamletem* w jakiś sposób się komunikują. To jak przejście dla zwierząt pod autostradą. Ani się obejrzysz, ledwo maleńką analogię do tragedii Szekspira zrobisz, bohaterowi wymsknie się jakaś aluzja, coś zabrzmi jak opowieść o duńskim królewiczu i masz ci łoś... Już jest. Niewidzialny człapie kopytami po scenie. Wali porożem w stalową kurtynę, no i oczywiście ryczy z egzystencjalnego bólu. Żal dziada. Skoro Józef Paszkowski bardzo nieodpowiedzialnie go wymyślił, Michał Walczak postanowił go humanitarnie odstrzelić w swojej najnowszej sztuce *Polowanie na łosia*. „Dlaczego polujemy akurat na łosia?" – pyta Konrad weterynarz swego przyszłego teścia generała. Romuald wzrusza ramionami: „Nie wiem, łosie zawsze mnie wkurwiały."

4.

Lepiej być „łosiem" czy „jeleniem"? W języku potocznym „być jeleniem", to dawać się nieustannie wykorzystywać, nie wiedząc nawet, że się jest wykorzystywanym. A kim się jest, kiedy jest się „łosiem"? Zostało mi w głowie parę obrazów z ostatnich lat: spłoszony łoś pędzący autostradą pod prąd. Łoś zaplątany w siatkę ogrodzenia na osiedlu. Łoś-miejski przybłęda głupio i niepotrzebnie zastrzelony przez policję. Widocznie pewnego dnia coś łosia dopada i musi biec na oślep. Czyli łoś jako tępy, uparty straceniec? W internetowych społecznościach motoryzacyjnych łoś to synonim zawalidrogi (www.nieparkujjaklos.pl). „Upoluj łosia i wyślij nam jego zdjęcia" – zachęca hasło na stronie. „Jeśli jakiś łoś zastawiał cię na parkingu, udokumentuj to". I ludzie fotografują. Rezultaty działań kretynów parkowania: auta w poprzek chodnika, samochody w skos i do góry nogami, przylepione do barierek i kontenerów na śmieci, rozpłaszczone na ścianie... Kierowcy wiedzą, o co chodzi. „Łoś" to ktoś niedopasowany, fajtłapa, chce dobrze, a wychodzi jak zawsze. Łoś przeszkadza innym, dezorganizuje zasady społeczne. Łoś znaczy: „nieprzewidziany kłopot" W końcu nie wiadomo, kiedy taki wyleci z lasu. I zderzy się z twoją dziewczyną.

5.

Jakie są te dziewczyny od Walczaka? Miłka z *Piaskownicy*, Madzia z *Pierwszego razu*, Haneczka i Kołderka z *Kaca*, Elka z *Podróży do wnętrza pokoju*, Suka z *Biednego ja, suki i jej nowego kolesia*, wreszcie Elizka z *Polowania na łosia*? Skomplikowane, oryginalne, ulepione z przeciwieństw: „Co za dziewczyna – zarazem delikatna i okrutna. Nowoczesna. W sam raz dla mnie." – woła w zachwycie jeden z Walczakowych chłopaków. To pensjonarki od Gombrowicza, które skończyły studia humanistyczne. Bardzo Po Warszawsku Przemądrzałe: „Ja nie mogę po prostu być z kimś, kto nie czytał Eliadego". (Albo nie pisze do nieśmiertelnych almanachów Krytyki Politycznej). Szukają partnera do „consensusu intelektualnego", ale takiego, któremu dość łatwo da się udowodnić swoją wyższość i którego można przy byle okazji obsobaczyć („Ludzie – on mi dziecko zrobił!"). Więc wyzywają swoich facetów od „fajtłapów". Potrafią w jednym zdaniu nazwać go misiem, bałwanem i gnojem. Mężczyzna musi być przede wszystkim użyteczny („Oświadcz mi się. Na kolana psie!"). Suka awanturuje się z Biednym Ja, bo ten nie umie jej rano obudzić. Przez to wszędzie się spóźnia, dzień zaczyna się źle, czas umyka. A jak wiadomo, młoda kobieta ma zawsze za mało czasu. Naukowy żargon, którym posługują się dziewczyny Walczaka, skrywa bezradność, niemożność, jak chce autor, „zbadania możliwości potencjalnych narracji życiowych". W życiu codziennym są drobiazgowe i upierdliwe (Elka: „Miałeś nie palić..."; Madzia: „Nie pal w domu, mama nie znosi zapachu papierosów"). Niby chcą się kochać, ale zawsze jest jakiś problem z miejscem: w akademiku są spięte, w wynajętych mieszkaniach zastanawiają się podczas aktu nad powiększeniem metrażu. Albo z nastrojem (Madzia: „Po co przyszedłeś? Przecież dziś nie pada"). Najchętniej puściłyby się z najlepszym przyjacielem bohatera (Suka, Elka), bo „miłość to anarchia!" Żadne tam z nich Penelopy. Z premedy-

tacją wchodzą w niewiarygodne komplikacje: Elizka jako czternastolatka związała się z własnym psychoterapeutą (*Polowanie na łosia*), Suka napierw jest z Biednym Ja, potem z Jej Nowym Kolesiem, potem znowu z Biednym Ja. Nic dziwnego, że na koniec wszystko ją boli: „Męczy mnie mnóstwo urazów", Madzia wyznaje: „Mam rany, które zadał mi mój były Olek". Trzeba je stale masować, pieścić i stawiać do pionu (*Pierwszy raz, Biedny ja, suka i jej nowy koleś*). Mają chwile samoświadomości, kiedy ich własna niekonsekwencja emocjonalna wręcz bije po oczach: „Nie myśl o mnie, że jestem wariatką" – krzyczy któraś. Może Elizka, bo ona jest naprawdę zdeterminowana. Trup, jaki trup? „Ja mam już swoje lata i nie mam zamiaru czekać, aż będziesz całkowicie gotowy do tego, żeby się ze mną ożenić." Małżeństwo, staroświecki sakrament da im jakieś oparcie w ich chaotycznym, nieposkładanym świecie. Mężczyzna jest od tego, żeby zedrzeć z nich „całą tę nowoczesność" I żeby każdego dnia śpiewał jej nowy, zwyczajny hymn miłości: „Bakterie z przewodu pokarmowego w twoich ustach pachną, masz śpiocha w lewym oku". Ot, cała intensywność „uwzniośloneJ zmysłowej potoczności, której się wcześniej nie znało".

6.

Jarosław Past. Nazwisko znaczące. Psychoterapeuta Jarek z przeszłości. Były długoletni narzeczony Elizy. Staje pod drzwiami jej mieszkania jak Romy z dramatu Schimmelpfenniga *Kobieta sprzed dwudziestu czterech lat*. Żeby odwrócić bieg wypadków, przeszkodzić, namieszać w głowach i poplątać. Łoś jeden. Domeną wszystkich „byłych" jest zdaniem Walczaka „dialektyka wyznań działających wstecz". Żeby to aktualny zamienił się w „byłego", a „były" połączył swoją osobą przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Pan wszystkich wymiarów i władca czasu. W slangu zakochanych poprzedni facet bywa jednak określany dużo bardziej prozaicznie – to po prostu „suchy szwagier". Bo naprawdę staje się częścią rodziny, nowego związku. Chcąc nie chcąc, aktualny partner jest do niego porównywany lub sam się z nim porównuje. Status formalny każdego „ex" jest równie absurdalny jak rola szwagra. Na cholerę jest nam potrzebny szwagier? Przyszywany, fałszywy brat. Tylko kłopot, wstyd i obciach. A z suchym szwagrem nawet napić się nie można (dlatego jest „suchy"), bo kto to widział pić z byłym, kimś kogo zdecydowanie nie powinno być. Żaden mężczyzna tego nie pojmie. A co dopiero chłopak od Walczaka.

7.

Tak się złożyło, że chłopaki od Walczaka to prawie bez wyjątku młodzi cierpiący mężczyźni poszukujący stałego związku, młodzi cierpiący mężczyźni w tymczasowo stałych związkach i oczywiście młodzi cierpiący porzuceni mężczyźni. Najpierw na swoje kobiety obsesyjnie czekają, a potem one przychodzą, burzą ich spokój, zostawiają zgliszcza i odchodzą. A oni chcą jeszcze. I jeszcze. Wykonują więc gesty emocjonalne i absurdalne. Walczak nie napisał jeszcze, ale na pewno napisze, o takim, który stał całą noc przed blokiem ukochanej i wpatrywał się w jej okno, kiedy ona kuła do egzaminów. Inny siłą woli zatrzymał na 10 minut tramwaj, w którym była kobieta jego życia. Potem niestety trakcję naprawiono i tramwaj odjechał. Gerwazek z *Piaskownicy*, nieśmiały Przystanek Autobusowy, Szczepan Szybko z *Kaca*, Konrad z *Polowania...*, Biedny Ja z wiadomej sztuki, Jej Nowy Koleś także. Biedni woodyallenowscy nieudacznicy. Muszą, jak chce Walczak, „stawiać czoła czemuś, czego sami nie wymyślili". Dlatego w *Polowaniu...* spotkanie z rodzicami narzeczonej jest jak decydująca bitwa. Albo Austerlitz albo Waterloo. Kanny lub obrona Westerplatte. Przygotowując się do niej, Konrad używa terminologi wojskowej. „Osłaniaj mnie, zabezpieczaj, wystaw mi ich" – instruuje swoją przyszłą żonę. Bitwa wygląda jednak na z góry przegraną. Życie, miłość i związek to coś, czemu nie można sprostać. Chłopaki od Walczaka gubią się w drodze na ważne spotkanie i są na siebie źli, bo „mężczyzna powinien umieć trafić". Pocą się obficie podczas pierwszej randki. Perfumują się tak, że „jedzie aż na ulicę". Mają „typowy dla epoki ponowoczesnej lęk przed rytuałem". Boją się chaosu w sobie. Że nie sprostają wzorcom męskości, które każą być zimnym, twardym, zdecydowanym. „Nie chcę być uroczy. Męski chcę być". Stąd ten głód zasad i honoru. Dlatego tak lubią pojedynki. Gerwazek odgrywa w *Piaskownicy* dramatyczne starcie Batmana i Złego, Biedny Ja i Jej Nowy Koleś boksują się pod Mostem Siekierkowskim. W *Polowaniu...* rzut monetą zdecyduje, kto – Past czy Konrad – zostanie z Elizką albo umrze.

Walki pomiędzy bykami ubiegającymi się o względy klempy zdarzają się rzadziej niż u innych jeleniowatych i przebiegają mniej widowiskowo. Spotkania rywalizujących samców rozpoczynają działania zmierzające do odstraszenia przeciwnika, demonstracja rozmiarów ciała, uzębienia, poroża i siły głosu. Ryk łosia w gwarze myśliwskiej nazywany jest stękaniem. Jeśli o jedną samicę rywalizują dwa samce o podobnej budowie i żaden nie zamierza ustąpić, dochodzi między nimi do walki. Ustawiają się naprzeciw siebie i nabierając roz-

pędu, z pochylonymi głowami, zderzają się porożami. Wygrywa ten, który dalej przepchnie przeciwnika. Słabszy byk wycofuje się z pola walki szybko uciekając, aby uniknąć bolesnych ciosów. (www.e-los.pl)

Prawdziwi mężczyźni powinni zasadzić drzewo, zbudować dom i spłodzić syna. No właśnie. Elizka i Konrad starają się o dziecko, ale on jest zbyt zestresowany: „Plemniki mi się denerwują wtedy, rozumie pani, nie mogą trafić". Niepowodzenia prowadzą do alkoholizmu, jak w przypadku Szczepana („Nie będę trzeźwy, póki się nie napiję"). Bohaterowie Walczaka dobierają więc sobie męskie atrybuty (palą papierosy – wszyscy, noszą skórzane kurtki – Skóra). I myślą, że ukryją za nimi własną słabość. Najczęściej kamuflaż się nie udaje i wtedy wpadają w panikę. Plotą bez sensu, niszczą sobie garderobę, zarażają swoją nerwowością otoczenie. „Dlaczego mi to robisz? Nie możesz być normalny?" – ma do Konrada pretensje Elizka. W teatrze Walczaka nic nie jest do końca normalne i nikt przed anormalnością nie umknie. No bo i tak się w końcu okaże, że „suchy szwagier" to mogę być „ja z przyszłości."

8.

Prostota któregokolwiek codziennego rytuału (współżycie seksualne, kupno mieszkania, oświadczyny, zerwanie) staje się w teatrze Walczaka niewyobrażalnie dotkliwa. Jak może być tak prosto? Jak prosto – znaczy głupio. Jak zwyczajnie – to banalnie. Więc kłamie się albo zmyśla, żeby pokryć zmieszanie i rozczarowanie. Można też nieustannie ćwiczyć „magiczność chwili" jak bohaterowie *Pierwszego razu*. On przychodzi do niej późno w nocy, z kwiatami, cały mokry, bo padał deszcz, ona się kryguje, ale w końcu wpuszcza go do środka. Może tym razem się uda. Będzie wyjątkowo i niezwyczajnie. Powtarzane i trenowane przez bohaterów w nieskończoność życiowe sytuacje bazowe wzajemnie się przedrzeźniają. Powtórka nigdy nie jest tym samym, co zdarzenie, które kopiuje. Naśladowanie niesie w sobie ryzyko błędu. Kolejny replay może być niedokładny. Pomiędzy „proste" i „zwyczajne" wciska się coś koślawego. Jest go coraz więcej i więcej. I w końcu obyczajowy realizm Walczaka staje się nieobyczajnym surrealizmem. W *Pierwszym razie* natychmiast po seksie rośnie Madzi brzuch jak balon, odbywa się poród, a potem perfidny niemowlak ucieka przez okno i ukrywa się w parku. W *Polowaniu na łosia* czekająca na rodziców dziewczyny para zakochanych rozwala łeb byłemu narzeczonemu, jucha wali jak z pękniętej rury, pierścionek zaręczynowy wpada w płyn mózgowy na podłodze. Chłopakowi

czekającemu nocą na przystanku wydaje się, że sam jest przystankiem autobusowym, śni się dziewczyna z ciemności zakochana w szalejącym po pustych ulicach Nocnym Autobusie (*Nocny autobus*). U Walczaka raz po raz dialog albo sytuacja skacze prosto w absurd lub sen. Nie można nawet wskazać, od której kwestii zaczyna się inna forma teatralna, nowa logika postaci, kształt świata. Walczak zostawia czytelnikom i reżyserom absolutną dowolność. To może być na jeden pstryk (gasimy w głowie światło, w ciemności rodzą się groteskowe upiory) albo wchodzimy w surrealizm jak w płytką wodę po kolana. Krok po kroku i już mamy wody po szyję. Nadrealne fale zalewają usta bohaterom. Ale skąd te fale płyną?

9.

W dramaturgii Walczaka najłatwiej wskazać zapożyczenia od Gombrowicza, Różewicza i Gogola (*Podróż do wnętrza pokoju*), nawet Wyspiańskiego (echa *Wesela* w *Kacu*). Zwłaszcza wczesny Walczak przerabiał w swoich sztukach wszystko to, co przeczytał. Znacznie trudniej wytropić to, co obejrzał. Podejrzewam, że szkielety konstrukcyjne jego kilku obyczajowych tekstów dramatycznych mają swoje pierwowzory w kinie. Perypetie Biednego Ja, Suki i Jej Nowego Kolesia dziwnie kojarzą się z uwikłaniami protagonistów *Annie Hall* Woody Allena. Dziesięciokrotnie powtarzana sytuacja romantycznej schadzki z *Pierwszego razu* przegląda się w lustrze filmu *500 pierwszych randek* z Drew Barrymore i Adamem Sandlerem albo w jednym z wątków *Dnia świstaka*, w którym uwięziony w pułapce czasu Bill Murray, przeżywający wciąż ten sam dzień, próbuje bezskutecznie zaliczyć Andy MacDowell. *Polowanie na łosia* także ma amerykańskiego filmowego suchego szwagra. To hollywoodzka komedia: *Poznaj mojego tatę* z Robertem De Niro w roli byłego agenta CIA, który prześwietla narzeczonego swej córki, życiowego nieudacznika, Bena Stillera, bojącego się wyznać, że nie tylko jest nieudacznikiem, ale także „tylko" pielęgniarzem zamiast chirurgiem. Elizka z *Polowania na łosia* również ukrywa przed rodzicami, że Konrad nie jest chirurgiem a weterynarzem. *Polowanie na łosia* to komedia romantyczna, która świadomie skręca w stronę makabreski. Film z De Niro i Stillerem nie przekracza tej granicy, ale jest naprawdę blisko. Ogrom katastrof, jakie wywołuje pechowy narzeczony, tylko prosi się o puentę w postaci trupa. W *Polowaniu...* trup pojawia się już w drugiej scenie.

Ale Walczak nie byłby Walczakiem, gdyby zżynał tylko z jednego filmu. Bo oto *Poznaj mojego tatę* spotyka się nieoczekiwanie z zupełnie innym filmem. To *Rocky i Łoś Superktoś*, dziwna hybryda gatunkowa, w której

postaci animowane (wiewiórka i łoś ratujący świat przed zagrażającymi mu szaleńcami) egzystują na tych samych prawach, co aktorzy żywego planu. Nie przypadkiem gra tu także De Niro przebrany w mundur Przywódcy – obłąkanego zamordysty. Mundur generała Romulada z *Polowania...* jest echem tego kostiumu. Poczytajcie uważnie sztukę, głowę daję, że pisząc tę rolę, Walczak miał przed oczami twarz głównego aktora Martina Scorsese, a raczej jego komediowo-maniakalne wcielenia. Gdybym był reżyserem telewizyjnej wersji sztuki Walczaka, Jarosław Past najpierw jako człowiek, a potem jako łoś, byłby postacią z kreskówki. Tylko w drastycznym zderzeniu planów i konwencji wychodzi na jaw cała absurdalność i bezwzględność intruza z przeszłości.

10.

Kiedy mężczyzna zostaje zdradzony po wielokroć, mówi się o nim, że „jest rogaczem". Oczywiście w stosownej ikonografii przedstawia się takiego delikwenta z obfitym porożem. Najczęściej jest to poroże jelenia, ale raz widziałem bohatera z łopatami łosia. Pisarz Roman Bratny dał się sfotografować w pierwszym numerze tygodnika „Nie" na tle łosiego poroża. Prześwietna redakcja podpisała zdjęcie („za zgodą małżonki p. Bratnego"). Śmiechu było co niemiara. Hmm, jeśli poroże jelenia symbolizowałoby szereg zdrad banalnych, rzadziej obecne w „literaturze przedmiotu" łopaty łosia musiałyby się kojarzyć ze zdradą wyrafinowaną, niecodzienną, ekstraordynaryjną. Skoro zdrada banalna bywa najczęściej zdradą, w której kobieta zdradza swego mężczyznę z innym mężczyzną (zdrada z inną kobietą, ewentulanie zdrada z dwoma kobietami na raz, to nie jest zdrada tylko czysta perwersyjna przyjemność, mężczyzny to nie zaboli, najwyżej podrajcuje), to jako przykład zdrady wyrafinowanej przychodzi mi do głowy tylko jedno. Opóźnijmy choć na chwilę moment rozpoznania, bo jest on rzeczywiście drastyczny. Odetchnijcie raz, drugi, łyknijcie ciepłej herbaty. No, teraz można. Reasumując: drugi mężczyzna – banał, kobieta-rywalka się nie liczy. Trzeciej płci jak nie ma tak nie ma – wzdychał Karol Szymanowski. Poza płcią jest tylko trup.

HAMLET **Kim jest ten zmarły?**
PIERWSZY GRABARZ **Żaden „ten".**
HAMLET **A więc „ta"? Kobieta?**
PIERWSZY GRABARZ **Kobieta też nie.**
(William Shakespeare, *Hamlet*, przekł. Stanisław Barańczak)

11.

Istnieje taka możliwość interpretacyjna, że Walczakowy Past prawie przez całą sztukę jest martwy. Wszystko, co mówi i co robi, to tylko projekcje bohaterów-morderców z przypadku. Rozmowy z Pastem stają się podświadomą próbą zatuszowania jego śmierci. Wynikają z chęci zatarcia śladów, niemożności przyznania się Elizki i Konrada, że przekroczyli granicę: zabili człowieka. Patrzcie, jakie to groteskowe. Małżeństwo miało być dla nich zamknięciem jednego rozdziału, dorosłością, pochowaniem nieodpowiedzialności. I stało się: nic nie jest takie jak dawniej. W przedpokoju leży trup. Jeden rytuał przejścia zamienia się w drugi. Śmierć to także sytuacja graniczna. Całe szczęście, że mamy do czynienia z komedią. Przegiętą, bo przegiętą, ale jednak komedią. Miłe złego początki. Nawet *Hamlet* do pewnego momentu (pierwszy trup) jest prawie obyczajową komedią rodzinną. Hamletyczne dylematy Konrada i Elizki: „Wyjść za mąż czy nie? Ożenić się teraz czy jeszcze poczekać?" są oczywiście karykaturą prawdziwych tragicznych wyborów, ale w końcu w groteskowym świecie wartości zostają zawsze obniżone o jeden ton. Albo w ogóle podmienione. Bohaterowie Walczaka często mają świadomość działania na styku konwencji. W jednym z jego dramatów ktoś zauważa: „Dwa żywioły, komizmu i powagi, jakoś się źle w nas mieszają". W *Polowaniu...* śmiejemy się nawet z wypływajacego mózgu „zabitego na śmierć" Pasta, idiotycznych prób schowania go w szafie (a gdzieżby indziej?!), planów poćwiartowania go i wrzucenia resztek ciała do rzeki.
Trup teatralny nie leży zbyt długo na widoku. Łatwo o demaskację udającego aktora, bo widz wypatrzy jak oddycha. I już po zabawie. W filmie co innego. Trup jest przedmiotem, gadżetem. Można go składać jak origami i nic. Ani drgnie. Dlatego śmieszy jak jasna cholera. Niczym gangsterzy – truposze na fotelu dentystycznym w *Jak ugryźć 10 milionów (1 i 2)*, jak ciała w *Weekendzie u Berniego (1 i 2)* czy w *Płytkim grobie*. Z trupem można uprawiać seks, jak w *Sprzedawcach* Kevina Smitha (ach, te nieprawdopodobne lodowate erekcje...). Trup teatralny jest bardziej żywy niż trup filmowy. I to że jest żywy, można wykorzystać. Past u Walczaka gada z Konradem, flirtuje, a nawet spółkuje z Elizką. Może naprawdę, może tylko w ich wyobraźni. W każdym razie narzeczeni robią z jego doczesnymi szczątkami coś bardzo brzydkiego. Walczak mógłby lada chwila dorobić się zarzutów o szerzenie nekrofilii, gdyby z pomocą nie przyszedł mu łoś.

12.

Nie tylko w *Hamlecie* i sztuce Walczaka łoś pełni funkcję symboliczną. Warto zwrócić uwagę, że w jednej ze scen niezapomnianego radzieckiego klasyka *Don Juan był w Tallinie*, dumy estońskiej kinematografii, bohater uciekając przed posągiem Komandora przebiera się za łosia i w tym przebraniu puka do bramy kamienicy Donny Elwiry. Nawet Woody Allen w *Miłości i śmierci* figluje z Diane Keaton wykorzystując rękawice ze skóry łosia. I jeszcze najświeższy przykład z kina rosyjskiego. W jednej z fabuł młoda Laponka, fiński i radziecki snajper, obaj ranni, mieszkają sobie w jednej chacie zimą 1940 roku. Odcięci od świata żywią się mlekiem oswojonego łosia (polecam 10–15 procent tłuszczu!). Jest miłość, zazdrość, wojna i łoś. Film dla niepoznaki nosi tytuł *Kukułka*. Za łosiem zawsze ciągną się miłosne komplikacje. Odsyłam do popularnej książki Adama Wajraka *Jak podglądałem amory łosia. Ruja parzystokopytnych w Puszczy Białowieskiej* (Wydawnictwo Agora S.A., Warszawa 2004). Można również przeczytać napisane lekkim podróżniczym piórem Tony'ego Halika *Za łosiem w tundrze kanadyjskiej* (Wydawnictwo Prószyński i Ska, Warszawa 1996, wyd. II.) W dzieciństwie dużo dowiedziałem się o łosiu z kilku telewizyjnych programów małżeństwa Gucwińskich, poświęconych adaptacji tego zwierzęcia do życia w warunkach ogrodu zoologicznego. Nawet jeden z odcinków *Sensacje XX wieku* Bogusława Wołoszańskiego omawiał tajny plan Hitlera z okresu kotła stalingradzkiego, zamierzającego wypożyczyć od armii szwedzkiej bataliony łosi, wykorzystywanych przez nią do transportu zaopatrzenia, aby w ten sposób w warunkach straszliwej rosyjskiej zimy dostarczyć sprzęt, odzież i amunicję do odciętych dywizji marszałka Paulusa. Z łosiem zawsze może zdarzyć się jakiś cud, bo łoś jest cudem. Cudowną pomyłką natury. Tak samo jak miłość.

To dlatego, półżywy a może niecałkiem martwy Jarosław Past przebiera się w kostium łosia. To nie jest strój żałoby, to ostatnie godowe przebranie psychoterapeuty-uwodziciela. W teatralnej adaptacji *Trylogii* Jana Klaty Kmicic Krzysztofa Globisza kusił Księcia Bogusława (Błażej Peszek), udając rączego rumaka. Rozebrany do rosołu Bogusław łapał go za nozdrza i wołał: „Pierś jak u niewiasty, chrapy jak u łosia!" Koń, który wygląda jak łoś. Mężczyzna, który wygląda jak łoś. Nie ma nic piękniejszego na świecie. Nie przypadkiem przekomarzający się przed premierą jeleniogórskich *Dialogów o zwierzętach* dziennikarz (Krzysztof Kucharski) i reżyser teatralny (Krzysztof Rekowski) mówili do siebie czule: „W każdym z nas drzemie zwierzątko. Pan jest podobny do świstaka." „A ja widzę w panu łosia...". To łoś jest afrodyzjakiem. Nie jeleń. Któż

by o tym wiedział lepiej niż austriacka noblistka Elfriede Jelinek (sic!). W jednej z jej lepszych sztuk, *Zajeździe*, do górskiego, przydrożnego motelu wchodzą Łoś i Niedźwiedź. Wielkie jak totemy, majestatyczne zwierzęta. Łoś jest bardzo długi i chudy, umówił się tu z dwoma napalonymi turystkami z ogłoszenia. Łoś od Jelinek pożera zaokrąglone kobiety, porzucone przez mężczyzn w lesie jak śmieci. Dopiero co otrzymał dar mowy: „mówieniem sam siebie tworzę", ale już wie, co jest w życiu najważniejsze („zabawa i bzykanie"). Łoś-zboczuś masturbuje się na widok striptizerek, codziennie domaga się seksu i nie ma pewności, czy to norma, czy już nałóg. I cały czas towarzyszy mu gatunkowa ambiwalencja. Nie wiadomo, czy to człowiek przebrany w karnawałowy kostium łosia, czy prawdziwe zwierzę. Dwaj bohaterowie *Zajazdu*, niejaki Kurt i jego kolega, pożyczają od Łosia i Niedźwiedzia ich stroje. Łoś chętnie oddaje swoje wdzianko, ale po rozsunięciu suwaka okazuje się, że w skórze łosia siedzi także łoś, tylko trochę mniejszy. I z piankowym porożem. Byle jak założony, o dwa numery za duży kostium łosia będzie nieco przeszkadzał Kurtowi w dzikim seksie ze swoją partnerką. Ale nic to, łoś działa na kobiety. „Niech pani pozwoli usiąść na sobie łosiowi" – woła podniecony Kurt i naprawdę wydaje mu się, że jest królem seksualnych mokradeł. Finał dramatu Jelinek przybiera kształt Golgoty łosia. Spokojnie pasące się na trawniku przed zajazdem zwierzę jest bite i kopane przez sfrustrowanych bohaterów, marzących o wielkiej, niekończącej się nigdy orgii. W końcu ludzie zadeptują go na śmierć i pożerają. „Chciałem dla nich tylko tego, co najlepsze" – mówi przed śmiercią utylitarne bydlę. Z jego wnętrza wyłazi japoński student filozofii i marnie puentuje sztukę. Jesteśmy echem, które zapomniało, jak brzmiał krzyk.

Na szczęście Walczakowy łoś, Jarosław Past, rezygnuje z ostatniego słowa. Pożegnawszy się już z Elizą, czeka spokojnie na polanie „w środku ciemnego znalazwszy się lasu", aż trafią do niego z dubeltówek Konrad i Romuald. „Zwierzęta trzeba tępić!" – deklaruje twardogłowy generał. Łup, łup. Łoś – trup. I wtedy pada z nieba strumień światła i nieziemska siła unosi w górę ciało Pasto-łosia. Suchy szwagier Konrada, absurdalny mężczyzna z przeszłości wcielony w szekspirowskiego łosia zostaje wniebowzięty. Komu wybaczył Bóg? Pastowi czy łosiowi? Za Pastem przemawia jego skrucha, umiejętność dotrzymania słowa danego Konradowi i to, że w końcu umiera z miłości. A za łosiem? To, że wciąż jest pod ochroną? Że przez Paszkowskiego tyle się wycierpiał w teatrze? A może kluczem do tej sceny jest tekst łosia z dramatu *Jelinek*: „Jakże często umiera ciało, bo coś nie pozostaje tam, gdzie być powinno". Miejsce łosia jest w przeszłości. Musi wrócić tam, skąd przyszedł. W komedii

przeszłość jest zawsze u góry.
Śmierć i wniebowzięcie Walczakowego łosia najwięcej zawdzięcza jednak symbolice słynnej sceny z *Hamleta* Krzysztofa Warlikowskiego z warszawskich Rozmaitości w 1999 roku. Jak pamiętamy, na rozmowę z królową Jacek Poniedziałek przychodził nagi. Tylko do skroni miał przypięte ogromne łosie poroże: „Czy wiesz, że ciężko obraziłaś ojca?" – pytał z płaczem uderzając się w czoło. A potem zdejmował swój dziwny kask, kładł łosie łopaty delikatnie na podłodze i tulił się do ciała matki. Umierał i rodził się na nowo.
Nawet łoś – symbol miłości nie ocali ani swojej, ani cudzej miłości. Jedyne, co łoś może zrobić dla miłości, to odejść. To dlatego oszalałe łosie biegną pod prąd autostradą, gubią się na śmierć w wielkich miastach.

> *Nie jest to może perspektywa rozweselająca, ale nie jest też absolutnie fantazyjna w odróżnieniu od tych perspektyw, które każą liczyć na cud, na pomoc zewnętrzną lub automatyczną samo-naprawę zgrzytającego mechanizmu, pozostawionego własnemu bezwładowi. Istotne jest, że środki presji znajdują się pod ręką, są w dyspozycji niemal każdego. Polegają tylko na wyciągnięciu konsekwencji z najprostszych przykazań, które zakazują przemilczania świństw (...).*
> (Leszek Kołakowski, *Tezy o nadziei i beznadziei*, rozdział traktatu *Czy łoś może być zbawiony?*, Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy, Kraków 1989)

13.

Twórczość Michała Walczaka można przyozdobić dobrze brzmiącą etykietką: „Dramaturgia pierwszego razu". Jego najciekawsi bohaterowie to ci, powiedzmy, do trzydziestego piątego roku życia, rówieśnicy autora, chłopaki i dziewczyny, dopiero wchodzący w dorosłe życie, które póki co wcale nie jest dorosłe. Każdy dzień to swoiste próbkowanie. Pierwszy raz się budzą razem, pierwszy raz robią sobie śniadanie, pierwszy raz się kłócą i rozstają. Walczak to kronikarz „niegdysiejszych śniegów". Jest w nim poststudencki zachwyt nad ulotnością wrażeń, nietrwałością sytuacji, zmiennością męskich i kobiecych pragnień. On patrzy na „pierwszy raz" z męskiej perspektywy. Męski pierwszy raz jest chyba inny niż kobiecy. Bo przede wszystkim nie chce się go pamiętać. „Wszystkie pierwsze razy są podobne do siebie – mówi Walczak – Niezdarne, chaotyczne." Ale mimo to drąży w nich, obśmiewa je i wbrew sobie zapamiętuje.

Idea pierwszego razu to odtrutka na zaklęty krąg społecznych rytuałów. „Rytuał uczy nas porzucać minione i otwierać się na przyszłe we wspaniałym cyklu wszechświata" – cytuje Eliadego Elizka. Jej partner Konrad nie zna ani jednej książki Wielkiego Rumuna, ale instynktownie czuje, że pierwszy raz jest zaprzeczeniem rytuału. Bo nigdy się już nie powtórzy. Tylko raz boimy się pierwszego spotkania z rodzicami dziewczyny. Tylko raz zabijamy po raz pierwszy. Tylko raz rodzi się nam pierwsze dziecko. Konrad wie, że melancholijne przypatrywanie się temu, czego za chwilę już nigdy nie będzie, to jedyna droga dla wrażliwego, nieprzystosowanego nieudacznika. W luce między nieodwracalnie straconym a tym, czego już nie będziemy mieć, zawiera się, jak to mówią, najprawdziwsza prawda. Jakoś tak się wzruszyłem, kiedy w *Biednym ja...* bohater opowiada, jak budzi się rano w łóżku po spędzeniu nocy z przypadkową dziewczyną. Otwiera oczy, a ona naga przechadza się po jego pokoju oglądając książki. Poznawanie biblioteki to poznawanie człowieka, który ją skompletował. Bezimienna dziewczyna o nic nie pyta, wodzi palcami po grzbietach woluminów. Pochyla się i wspina na palce. Jest naga i w niej też można czytać jak w książce. Ale tylko raz. Ten jeden raz.

BIOGRAMY

MICHAŁ WALCZAK

Dramatopisarz, reżyser. W latach 1998–2001 studiował w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, w roku akademickim 2000/2001 na Wydziale Wiedzy o Teatrze warszawskiej Akademii Teatralnej. W latach 2001–2005 studiował na Wydziale Reżyserii tej uczelni.

Autor dramatów: *Piaskownica* (2002), *Rzeka* (2003), *Podróż do wnętrza pokoju* (2003), *Kopalnia* (2004), *Smutna królewna* (2004), *Nocny autobus* (2005), *Pierwszy raz* (2005), *Kac* (2006), *Biedny Ja, Suka i Jej Nowy Koleś* (2007), *Babcia* (2007), *Ostatni tatuś* (2007).

Jego debiutancka sztuka – *Piaskownica* – otrzymała I nagrodę w łódzkim konkursie dla młodych dramaturgów „My na progu nowego wieku" (2001) i nagrodę za tekst oryginalny na festiwalu sztuk dla dzieci i młodzieży KON-teksty (2004). Wystawiły ją: Teatr im. Szaniawskiego w Wałbrzychu (reż. Piotr Kruszczyński, 2003), Teatr im. Adama Mickiewicza w Częstochowie (reż. Tomasz Man, 2004), Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu (reż. Tomasz Hynek, 2005), Teatr TV (reż. Dariusz Gajewski, 2006), Teatr Polski w Bielsku-Białej (reż. Grzegorz Chrapkiewicz, 2008). *Piaskownicę* inscenizowano także w Niemczech (Mannheim), Włoszech (Neapol), Czechach (Praga), Słowacji (Bratysława).

Dramat *Rzeka* otrzymał II nagrodę w konkursie komediopisarskim Talia 2001 w Tarnowie i wyróżnienie w kolejnym wydaniu łódzkich KON-tekstów.

Dramat *Podróż do wnętrza pokoju* nagrodzono w IX Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej, w konkursie „Radom Odważny" i w konkursie warszawskiego Stowarzyszenia Drama. Wystawiono go w Teatrze im. Kochanowskiego w Radomiu (reż. Adam Sroka, 2003), w Teatrze Telewizji (reż. Paweł Miśkiewicz, 2004), w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie (reż. Giovanny Castellanos, 2006).

Dramat *Kopalnia*, napisany na zamówienie wałbrzyskiego Teatru im. Szaniawskiego, został wyreżyserowany w tym teatrze przez Piotra Kruszczyńskiego (2004). Bajkę *Smutna królewna* wystawił Teatr Montownia

w Warszawie (reż. Paweł Aigner, 2004). Sztuka *Nocny autobus* miała premierę w ramach Studia baz@rt Starego Teatru w Krakowie (reż. Jarosław Tumidajski, 2005).
Michał Walczak reżyserował następujące autorskie sztuki: *Podróż do wnętrza pokoju* (Teatr Powszechny w Warszawie, 2003 – debiut reżyserski), *Kac* (Teatr Nowy w Łodzi, 2006), *Ostatni tatuś* (Teatr Lalka w Warszawie, 2007), *To nie jest kraj dla wielkich ludzi* (Teatr Montownia w Warszawie, 2008). Współpracował z Grzegorzem Jarzyną nad projektem *[mede:a]* w Burgtheater w Wiedniu (2006).
W Teatrze Narodowym odbyły się: premiera *Piaskownicy* (2003 – wspólnie z tekstem Bradeckiego *w piaskownicy*) i prapremiera *Pierwszego razu* – obie w reżyserii Tadeusza Bradeckiego.
W 2006 roku dramat *Pierwszy raz* otrzymał Europejską Nagrodę Autorską na „Heidelberger Stückemarkt. Forum junger Autoren". W 2007 roku sztuka *Człowiek z Bogiem w szafie* otrzymała II nagrodę w Konkursie na dramat inspirowany życiem, myślą i twórczością Jana Pawła II. Miesięcznik „Dialog" opublikował sztuki *Piaskownica* (2002), *Rzeka* (2003), *Kopalnia* (2004) i *Babcia* (2007), dwumiesięcznik „Topos" – *Wziemiowstąpienie* (fragment, 2002), miesięcznik „Foyer" – *Całe życie Jarosława* (2005). *Podróż do wnętrza pokoju* znalazła się w antologii *Pokolenie porno i inne niesmaczne utwory teatralne* (2003). Utwory Walczaka tłumaczono na angielski, niemiecki, litewski, włoski, francuski i węgierski.

IGOR GORZKOWSKI

Reżyser i dramaturg. Absolwent Wydziału Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego i Wydziału Wiedzy o Teatrze warszawskiej Akademii Teatralnej. Odbył staż reżyserski w Teatrze Narodowym u Jerzego Grzegorzewskiego. Współzałożyciel Studia Teatralnego KOŁO, w którym wyreżyserował większość spektakli. Założyciel i współautor projektów Stowarzyszenia Artanimacje.
W Studiu Teatralnym KOŁO wyreżyserował m.in.: *Strona zakwitających dziewcząt* wg Prousta (2000), *Miłość do trzech pomarańczy* Gozziego (2002), *Absolutnie off show* Gorzkowskiego (2003), *Elektryczne wizje* wg Czyżewskiego (2006), *Spacerowicz* Walsera (2007), *Hydraulik* wg Weira (2007), *Żółta strzała* wg Pielewina oraz spektakle według autorskich scenariuszy: *Absolutnie off show* (2003), *Taksówka* (2003), *Sandmann* inspirowany opowiadaniem Hoffmanna oraz twórczością Gaimana (2006), *Ukryj mnie w gałęziach drzew* (2008).
Spektakle w jego reżyserii zostały nagrodzone: *Miłość do trzech pomarańczy* – nagroda na Ogólnopolskim Konkursie Teatrów Ogródkowych, *Strona zakwitających dziewcząt* – II nagroda Łódzkich Spotkań Teatralnych.

JAN KOZIKOWSKI

Scenograf. Absolwent Wydziału Aktorskiego PWST i student Katedry Scenografii ASP w Warszawie. Debiutował scenografią do *Świętego Mikołaja* McPhersona w reż. Agnieszki Glińskiej w Teatrze Ateneum w Warszawie (1999). Z Glińską zrealizował także *Testosteron* Saramonowicza w Teatrze Montownia (2002).

Stale współpracuje z Markiem Fiedorem: *Niewinni* Brocha, 2000; *Sytuacje rodzinne* Srbljanović, 2001, *Matka Joanna od Aniołów* wg Iwaszkiewicza, 2002; *Proces* Kafki, 2004; *Biesy* Dostojewskiego, 2005; *Baal* Brechta, 2006; *Wszystkim Zygmuntom między oczy!!!* wg Sieniewicza, 2006. Współpracował m.in. z Piotrem Kruszczyńskim (m.in. *Nondum* Amejko, 2002; *Biedronki powracają na ziemię* Sigariewa, 2008), Piotrem Cieplakiem (*Wesołe kumoszki z Windsoru*, 2000 i *Król Lear* Shakespeare'a, 2001, *Egzemplarz* Churchill, 2003), Grzegorzem Wiśniewskim (*Białe małżeństwo* Różewicza, 2003), Wojciechem Smarzowskim (*Kraksa* Dürrenmatta, 2005), Adamem Nalepą (*Blaszany bębenek* wg Grassa, 2007), Grzegorzem Chrapkiewiczem (m.in. *Piaskownica 7>17>27* Walczaka, 2008), Igorem Gorzkowskim (*Żółta strzała* wg Pielewina, 2008). Współpracował także z Tomaszem Hynkiem, Jackiem Orłowskim, Tomaszem Obarą, Piotrem Chołodzińskim, Markiem Pasiecznym, Dariuszem Starczewskim.

W Teatrze Narodowym przygotował scenografię do przedstawień Wojciecha Malajkata (*Wędrowiec* McPhersona, 2008) i Artura Tyszkiewicza (*Mrok* Bielińskiego, 2008).

Jest autorem scenografii do filmu *Pół serio* i kostiumów do filmu *Testosteron* i *Ciało* (oba w reżyserii Andrzeja Saramonowicza i Tomasza Koneckiego).

Laureat nagród: XXVII Opolskich Konfrontacjach Teatralnych „Klasyka Polska" (2002) i I Ogólnopolskiego Konkursu na teatralną inscenizację dawnych dzieł literatury europejskiej (2006) – za scenografię do spektaklu *Matka Joanna od Aniołów*; XII Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej (2006) – za scenografię do spektaklu *Wszystkim Zygmuntom między oczy!!!*. Prace do tych spektakli były częścią polskich ekspozycji na praskim Quadriennale Scenografii w 2004 i 2008 roku.

DANIEL PIGOŃSKI

Muzyk i kompozytor związany z warszawską sceną alternatywną. Autor muzyki elektronicznej i eksperymentalnej do projektów teatralnych i multimedialnych. Wykonawca – improwizator muzyki na żywo do spektakli teatralnych i projektów multimedialnych. Współzałożyciel zespołu Elektrolot. Wcześniej członek zespołu Pustki. Współtworzy duet Polpo Motel z barokową wokalistką Olgą Mysłowską.

Jest autorem muzyki do przedstawień: Macieja Górskiego *Śmierć pięknych saren* Pavla (2006), Andrzeja Majczaka *Arabska noc* Schimmelpfenniga (2006) oraz Michała Borczucha (*Lulu* Wedekinda, 2007; *Portret Doriana Graya* Wilde'a, 2009).

Z zespołem Elektrolot skomponował muzykę do przedstawień: Arkadiusza Tworusa (*Zimne dziecko* von Mayenburga, 2005; *Sinobrody – nadzieja kobiet* Loher, 2005 – wespół z Marią Peszek) oraz Piotra Lachmanna *Kababakai* Lachmanna (2002) – wespół z Rafaelem Rogińskim, *śpiewanna@alkestis.pl* Eurypidesa wg Wildera (2005).

Z Igorem Gorzkowskim współpracował jako autor muzyki do spektaklu *Elektryczne wizje* wg Czyżewskiego (2006).

Nagrał trzy płyty: *Studio Pustki* z zespołem Pustki (2001), *Elektrolot* z zespołem Elektrolot (2002) oraz *Polpo Motel* w duecie z Olgą Mysłowską (2008).

BARTŁOMIEJ BOBROWSKI

Absolwent warszawskiej Akademii Teatralnej (1999). Od 2001 roku w zespole Teatru Narodowego. Zagrał tu m.in. w przedstawieniach Jerzego Grzegorzewskiego (Demetriusz w *Śnie nocy letniej* Shakespeare'a, 2001; Wariat w *Nie-Boskiej komedii* Krasińskiego, 2002; Ferdynand w *Morzu i zwierciadle* Audena, 2002; Ozryk / Aktor w *Hamlecie Stanisława Wyspiańskiego*, 2003; Żołnierz / Zalotnik w *On. Drugi Powrót Odysa* Grzegorzewskich, 2005), Jerzego Jarockiego (role w *Błądzeniu* wg Gombrowicza, 2004; Ksiądz w *Kosmosie* wg Gombrowicza, 2005), Andrzeja Seweryna (Scroop w *Ryszardzie II* Shakespeare'a, 2004), Jacques'a Lassalle'a (Laurenty w *Tartuffie* Molière'a, 2006), Piotra Cieplaka (role w *Opowiadaniach dla dzieci* wg Singera, 2007), Jana Englerta (Gość w *Iwanowie* Czechowa, 2008), Macieja Prusa (Głąb w *Wiele hałasu o nic* Shakespeare'a, 2008).

Z Igorem Gorzkowskim współpracował w Studiu Teatralnym KOŁO: *Elektryczne wizje* wg Czyżewskiego, 2006; *Spacerowicz* wg Walsera, 2007 oraz spektakle według autorskich scenariuszy Gorzkowskiego: *Sandmann*, inspirowany opowiadaniem Hoffmanna oraz twórczością Gaimana, 2006; *Ukryj mnie w gałęziach drzew*, 2008).

KINGA ILGNER

Absolwentka warszawskiej Akademii Teatralnej (1998). Od 1998 roku w zespole Teatru Narodowego. Wystąpiła tu w przedstawieniach Jerzego Grzegorzewskiego (Dama w *Ślubie* Gombrowicza, 1998; Ficia w *Halce Spinozie*, 1998; Albertynka w *Operetce*, od 2001; Nike spod Salaminy w *Nocy listopadowej* Wyspiańskiego, 2001; Zosia lub Haneczka w *Weselu* Wyspiańskiego, od 2001; Elf w *Śnie nocy letniej* Shakespeare'a, 2001), Janusza Wiśniewskiego (Nasza Matka w *Wybrałem dziś zaduszne święto* wg Słowackiego, 1999), Kazimierza Kutza (Sekretarka w *Kartotece* Różewicza, od 2001; Uczestniczka wycieczki w *Na czworakach* Różewicza, 2001; Letta w *Śmierci komiwojażera* Millera, 2004), Macieja Prusa (Duniasza w *Wiśniowym sadzie* Czechowa, 2000), Barbary Sierosławski (Rozetta w *Leonce i Lena* Büchnera, 2001), Zbigniewa Zamachowskiego (Chórzystka w *Żabach* Arystofanesa, 2002), Jana Englerta (Bellatrix w *Kurce Wodnej* Witkiewicza, 2002) i Ondreja Spišáka (Puella czyli Ginerwa w *Merlinie* Słobodzianka, 2003), Tadeusza Bradeckiego (Szara Dama „Ćma" w *Happy Endzie* Brechta i Weilla, 2005).

HALINA SKOCZYŃSKA

Absolwentka krakowskiej PWST (1977). Aktorka m.in. teatrów: Bagatela w Krakowie (1977–1978); wrocławskich: Współczesnego (1978–1983, 1987–1993) i Polskiego (1983–1987, 1993–1998, 2001–2008); Nowego w Poznaniu (1998–2001); im. Stefana Jaracza w Łodzi (2004–2007). Zagrała w przedstawieniach m.in. Jerzego Jarockiego (w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu – Margarita w *Samobójcy* Erdmana, 1990; w Teatrze Polskim we Wrocławiu – Anna Wojnicew w *Płatonowie* Czechowa, 1993; Kunegunda w *Kasi z Heillbronnu* Kleista, 1994; Anna Wojnicew w *Płatonowie – akcie pominiętym* Czechowa, Helena w *Wujaszku Wani* Czechowa, 2000), Jerzego Grzegorzewskiego (Królowa Małgorzata w *Król umiera czyli Ceremonie* Ionesco, Teatr Polski we Wrocławiu, 1996), Pawła Miśkiewicza (m.in. Lubow Raniewska w *Wiśniowym sadzie* Czechowa, Teatr Polski we Wrocławiu, 2001; Kobieta w *Śnie o jesieni* Fosse, Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi, 2006), Remigiusza Brzyka (rola tytułowa w *Mary Stuart* Hildesheimera, Teatr Polski we Wrocławiu, 2003), Janusza Wiśniewskiego (Królowa Małgorzata w *Ryszardzie III* Shakespeare'a, Teatr Nowy w Poznaniu, 2003).
Od 2008 roku w zespole Teatrze Narodowym. Zagrała tu w przedstawieniach Małgorzaty Bogajewskiej (Matka w *Daily Soup* Muskarii, 2007), Andrzeja Domalika (Matka I w *Terminalu* 7 Noréna, 2007), Jana Englerta (Pani Dobrójska w *Ślubach panieńskich*, od 2008).

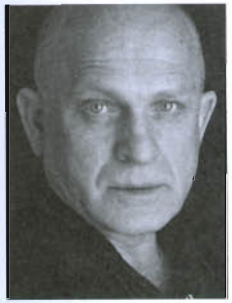

HENRYK TALAR

Absolwent krakowskiej PWST (1969). Aktor teatrów: im. Bogusławskiego w Kaliszu (1970–1973), warszawskich: Ateneum (1976–1982, 1985–1997) i Studio (1982–1985). Dyrektor naczelny i artystyczny Teatru im. Mickiewicza w Częstochowie (1994–1997) i Teatru Polskiego w Bielsku-Białej (1997–1999).
Od 2003 roku w zespole Teatru Narodowego, gdzie zagrał w przedstawieniach Agnieszki Glińskiej (Marcin Flisak w *2 maja* Saramonowicza, 2004), Willa Pomerantza (Inspektor w *Kopciuchu* Głowackiego, 2004), Andrzeja Seweryna (Sir Henry Percy w *Ryszardzie II* Shakespeare'a, 2004), Agnieszki Lipiec-Wróblewskiej (Woźny w *Rzeźni* Mrożka, 2005), Jacques'a Lassalle'a (Pan Godzic w *Tartuffie* Molière'a, 2006), Michała Zadary (role w *Chłopcach z Placu Broni* wg Molnára, 2007), Wojciecha Malajkata (Richard Harkin w *Wędrowcu* McPhersona, 2008).

KRZYSZTOF WAKULIŃSKI

Absolwent warszawskiej PWST (1971). Aktor teatrów warszawskich: Ludowego (1971–1974), Narodowego (1974–1983), Współczesnego (1983–1995), Powszechnego (1995–1996), Dramatycznego (1997). Od roku 1997 ponownie w zespole Teatru Narodowego. Zagrał tu w przedstawieniach Adama Hanuszkiewicza (Pan w *Balladynie* Słowackiego, 1974; Wiernikowski w *Mickiewiczu* wg Mickiewicza, 1976; Wengerowicz – syn w *Płatonowie* Czechowa, 1976), Konrada Swinarskiego (role w *Pluskwie* Majakowskiego, 1975), Tadeusza Minca (Beniamin w *Białym małżeństwie* Różewicza, 1975; Amiens w *Jak wam się podoba* Shakespeare'a, 1976; Kamak w *Dramacie nie rozpoznanym* Witkiewicza, 1978), Andrzeja Łapickiego (Leśniczy w *Dwóch teatrach* Szaniawskiego, 1978), Macieja Wojtyszki (Asystent Drwęca w *Sekrecie wróżki* Wojtyszki, 1980), Ryszarda Peryta (Merkucjo w *Romeo i Julia* Shakespeare'a, 1981, Szczęsny w *Horsztyńskim* Słowackiego, 1982), Marka Grzesińskiego (Vladimir w *Czekając na Godota* Becketta, 1982), Krystyny Skuszanki (Zwolon w *Zwolonie* Słowackiego, 1983), Jerzego Grzegorzewskiego (Reżyser w *Nocy listopadowej* Wyspiańskiego, 1997; Stanisław Ignacy Witkiewicz w *Halce Spinozie* Grzegorzewskiego, 1998; Rycerz Czarny w *Weselu* Wyspiańskiego, 2000; Przechrzta w *Nie-Boskiej komedii* Krasińskiego, 2002; Inspicjent w *Morzu i zwierciadle* Audena, 2002; Duch w *Hamlecie Stanisława Wyspiańskiego*, 2003), Tadeusza Bradeckiego (Don Belial de Gehenna w *Saragossie* wg Potockiego, 1998), Henryka Tomaszewskiego (Pan C. w *Traktacie o marionetkach* Kleista, 1999), Kazimierza Kutza (Hermafrodyt w *Na czworakach* Różewicza, 2001), Willa Pomerantza (Zastępca w *Kopciuchu* Głowackiego, 2004), Michała Zadary (role w *Chłopcach z Placu Broni* wg Molnára, 2007), Piotra Cieplaka (Profesor Szlemiel w *Opowiadaniach dla dzieci* wg Singera, 2007), Wojciecha Malajkata (Pan Lockhart w *Wędrowcu* McPhersona, 2008).

MICHAŁ WALCZAK

POLOWANIE NA ŁOSIA

Komedia romantyczna

Wersja inscenizacji Igora Gorzkowskiego

Osoby

KONRAD
ELIZA
ROMUALD
MYSZKA
JAROSŁAW PAST

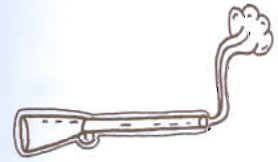

AKT I
ZARĘCZYNY

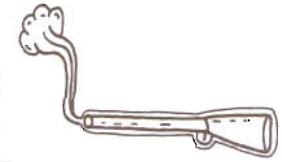

SCENA 1
NERWY

KONRAD
Chcieliśmy państwu podziękować ogromnie za to, że jesteście, ale jest jeszcze jedna okazja dla której państwa zaprosiliśmy, a mianowicie, że chciałbym niniejszym wobec wszystkich tu zebranych prosić państwa... Kurwa, nie wiem.

ELIZA
Co, no dobrze, tylko bez niniejszym i nie tak może oficjalnie i wyjdzie uroczo.

KONRAD
Nie chcę być uroczy. Męski chcę być. Jeszcze raz. Wchodzą, witamy się, o witamy, witamy, tam się cmokamy, cześć cześć, wejdźcie, nie i generalnie, ty ich przejmujesz, odwracasz uwagę, nie wiem, zagadujesz, znaczy pokaż mieszkanie, osłaniaj mnie, tam nie wiem, zademonstruj prysznic albo lodówkę...

ELIZA
Konrad, już to ustaliliśmy.

KONRAD
Wszystko musi być na tip top. Pamiętaj, żeby koniecznie zagarnąć starego. Ja w tym czasie biorę kwiatki i pach, wręczam twojej mamie, ona tam mówi ojej, jakie piękne, Boże i w ogóle jest oszołomiona, ja na to fach! Odskakuję szybko...

ELIZA
Co ty tak reżyserujesz? Nie pal, to rozjusza ojca.

KONRAD
A, właśnie, twój stary musi stać tutaj, żeby mi nie łaził, nie rozpraszał, rozumiesz? Muszę zapalić, bo zwariuję. Która jest?

ELIZA
Będą do godziny. Kondzio, weź nie pal.

KONRAD
Elizka, tak cię kocham, kochanie, powiedz, że wszystko będzie dobrze.

ELIZA
Nie napinaj się tak. Ej..

KONRAD
Pamiętaj o starym, żeby byli obok siebie, zapamiętasz? Żebym ich mógł osaczyć, tu ich ustaw, dobra?

ELIZA
Konrad, makijaż zrobiłam...

KONRAD
Maleńka, no chodź...

ELIZA
Kochanie... oni zaraz przyjdą..

KONRAD
Zróbmy to teraz...

ELIZA
Za każdym razem, kiedy jesteś zestresowany, masz odruch chowania się w łonie kobiety, co jest symboliczną reprezentacją marzenia o powrocie do łona matki.

KONRAD
Lizunia, przestań... ja nigdzie nie chcę wracać, tylko..

ELIZA
Jeśli mamy tworzyć zdrowy, dojrzały związek, nie możesz używać seksu do chowania się przed problemami.

KONRAD
Ale ty mówisz teraz jak psycholog.

ELIZA
Bo jestem psycholog. Psycholożka znaczy się.

KONRAD
Psycholożka rozmazała się.

ELIZA
Kurde, no widzisz!

KONRAD
Ja nie wiem, czemu ty jesteś taka spokojna.

ELIZA
Może dlatego, że jestem pewna, że cię kocham i chcę z tobą spędzić...

KONRAD
Też jestem pewny, tylko mnie szczerze mówiąc irytuje, ten cały spektakl, ten, nie wiem...

ELIZA
Rytuał. Masz typowy dla epoki ponowoczesnej lęk przed rytuałem po prostu.

KONRAD
Że co, wizyta twoich starych to rytuał jakiś jest? Co to za żelastwo?

ELIZA
Boisz się zatracenia własnej indywidualności podczas odtworzenia tradycyjnej rytualnej struktury sytuacyjnej, której nie wymyśliłeś, ale której na wzór naszych przodków musisz stawić czoła. Świecznik. Od babci dostałam.

KONRAD
Bo nie wiem po co mam jakieś sceny wedle tradycji odtwarzać, czemu sobie własnej tradycji nie możemy stworzyć? Kochamy się, dostałaś pierścionek, więc nie rozumiem dlaczego... Co, i to będzie nam tu stało?

ELIZA
Piękny, co?

KONRAD
Jakoś tak jakby kościelnie się zrobiło.

ELIZA
I o to chodzi.

KONRAD
Czemu my nie możemy bardziej tak sami, jakoś, we dwoje tylko..

ELIZA
To nas zbliży do siebie. Zostaw wino.

KONRAD
Nie wytrzymam.

ELIZA
Nie otwieraj, proszę..

KONRAD
Tylko trochę, muszę się rozluźnić.

ELIZA
Chcę, żebyś to zrobił na trzeźwo.

KONRAD
Nie będę trzeźwy, dopóki się nie napiję. Telefon.

ELIZA
Halo? No, mamo, gdzie jesteście? Tak, czekamy, dobrze. Nie, nie mamy dla was żadnej niespodzianki, naprawdę. Dobrze. Oczywiście. Pa.

KONRAD
Co?

ELIZA
Domyślają się.

KONRAD
No jasna cholera, mieliśmy to zrobić z zaskoczenia...

ELIZA
Uważaj, oblałeś się.

KONRAD
No jasna cholera!

ELIZA
Trzeba wymienić koszulę.

KONRAD
Nie mam drugiej białej... Szlag by to, prasowałem ją przez dwie godziny

ELIZA
A ja następne dwie, bo nie włączyłeś żelazka do prądu. Dobra, weź tę.

KONRAD
Różową? Jak to będzie wyglądało?

ELIZA
Konrad...

KONRAD
Co no, Konrad i Konrad i nie traktuj mnie jak dziecko, dlaczego ty spokojna jesteś taka, „och, Konrad, chcesz uciec do łona, rozluźnij się, Konrad nie pal", dlaczego nie rozumiesz, że to jest dla mnie trudne, mam pustkę w głowie, nie wiem, jak przed jakimś egzaminem się czuję...

ELIZA
Konrad... na lewą stronę założyłeś... Wszystko będzie dobrze..

KONRAD
Ja po prostu chcę, żeby wszystko wypadło super... A czuję, że coś będzie nie tak, że chlapnę coś... i tak się właśnie dzieje, właśnie chlapnąłem winem, to zły znak...

ELIZA
Wszystko będzie dobrze.

KONRAD
Obiecujesz?

ELIZA
Tak. Ja nie wiem, jak ty możesz być chirurgiem, wiesz..

KONRAD
Nie jestem chirurgiem.

ELIZA
Właśnie, Konrad, słuchaj, bo moi starzy myślą, że jesteś... Zrozum, oni bardzo chcieli, żebym wyszła za kogoś ważnego... z jakimś solidnym zawodem...

KONRAD
Weterynarz to nie jest solidny zawód?

ELIZA
Powiem im po ślubie...

KONRAD
Po ślubie, wszystko po ślubie. Dobrze, to jak mam w końcu powiedzieć... Znaczy tam, początek już mniej więcej mam, teraz tylko to co dalej. Pierdu pierdu tam dziękujemy i potem otóż nie dalej jak tydzień temu oświadczyłem się państwa córce... I teraz oficjalnie chciałem to państwu zameldować... Może powiem „zameldować", żeby taki dowcip zrobić, rozumiesz, aluzja do wojska...

ELIZA
Błagam, tylko nie rób dowcipów.

KONRAD
Dobra, znaczy chciałem po prostu prosić oficjalnie o rękę państwa żony, znaczy córki, tutaj obecnej Elizy... Mieli być za pół godziny.

ELIZA
Papierosy! Schowaj popielniczkę! Już otwieramy!

KONRAD
Elizka, poczekaj. Kocham cię i chcę, żebyś wiedziała, że wszystko będzie dobrze, tak?

ELIZA
Konrad, gdzie idziesz?

KONRAD
Chyba będę rzygać...

ELIZA
Już otwieram!

SCENA 2
PAST

ELIZA
Co ty tu, kurwa, robisz?

PAST
Kocham cię. To właśnie tutaj robię.

ELIZA
Jarek, przepraszam, ale to nie jest najlepszy moment..

PAST
Dlaczego?

ELIZA
Powiedziałam, że..

PAST
Przepraszam, ale muszę wejść. To nie potrwa długo. Chcę tylko, żebyś wiedziała, że cię kocham.

ELIZA
Przestań, gdzie idziesz..

PAST
Kocham cię.

ELIZA
Wynoś się, w tej sekundzie się wynoś...

KONRAD wpada z kwiatami, zaaferowany wciska je PASTOWI po czym w zapamiętaniu odtwarza przygotowaną kwestię, jednym tchem, trochę za głośno.

KONRAD
Dzień dobry, witamy, to dla pani... Kto to kurwa jest?

PAST
Past jestem Jarosław.

ELIZA
Jarosław jest, był moim terapeutą.

PAST
Pierwszym terapeutą.

ELIZA
Jarosław właśnie wychodził.

PAST
Właśnie przyszedłem. Przyszedłem powiedzieć, że ją kocham. Mogę wina? Pan jest jej chłopcem?

KONRAD
Narzeczonym, a bo co? Panie, co pan.. Elizka, o co tu chodzi .

ELIZA
Konrad wyrzuć go stąd...

KONRAD
Panie, dzwonię na policję.

PAST
Odłóż telefon. Powiedziałem: odłóż telefon.

KONRAD
Halo, policja, dzwonię z ulicy... Ej, ej, panie, oddaj telefon! Au..

PAST
Spokojnie. Usiądź Eliza. Porozmawiajmy.

ELIZA
Boże.

KONRAD
Czego pan chce, panie..

PAST
Past. Nazywam się Jarosław Past. Jak powiedziałem, jestem terapeutą. Eliza, nie płacz. Musimy spokojnie wszystko sobie wyjaśnić.

KONRAD
Jak, kurwa, mogłaś go wpuścić, ja tego nie wytrzymam, dlaczego nic nie może być normalne, dlaczego..

PAST
Elizo, podaj mi tę szmatkę.

ELIZA
Nie rób tego, błagam...

PAST knebluje KONRADA.

PAST
Strasznie taki napięty chłopiec. Na oko patrząc dość silny kompleks Edypa, przypuszczam, że trudno sobie radzi z problemami życiowymi, pragnie powrócić do łona matki...

ELIZA chwyta świecznik.

PAST
Odłóż to. Zaufaj mi, kochanie, nic mu nie zrobię. Dobrze. Usiądź. Popatrz na mnie. Czy zrobiłbym komuś krzywdę?

ELIZA
Mnie zrobiłeś krzywdę.

KONRAD
Yyy...

PAST
Straszny gaduła. Jak mówiłem, byłem jej pierwszym terapeutą, ale nie tylko. Opowiadała ci o mnie? Nie? Miała wtedy trzynaście, może czternaście lat. Śliczna, nieskalana dziewczynka... Elizko, patrzę na ciebie i wciąż widzę tamto zalęknione, nadpobudliwe dziewczątko, które twój tatuś generał i mamusia śpiewaczka operowa, przyprowadzili do mnie po raz pierwszy...

ELIZA
Jesteś żałosny...

PAST
Popatrz, jak to w najmniej spodziewanym momencie przeszłość do nas wraca, burzy naszą mieszczańską teraźniejszość, w której pragniemy ukryć nasze najgłębsze traumy, od których pragniemy uciec. Ja jestem twoją traumą.

ELIZA
Nie zbliżaj się do mnie.

KONRAD
Yyy... yyy..

PAST
Straszny gaduła. Kiedy wyprowadziła się ode mnie, siedem lat temu, pomyślałem, że powinienem dać jej czas, pozwolić zrozumieć, jak wielki popełnia błąd. I warto było czekać.

ELIZA
Jarek, ostrzegam...

PAST
Kochanie zaczniemy wszystko od nowa..

ELIZA uderza PASTA świecznikiem. PAST pada. ELIZA wyjmuje knebel z ust KONRADA.

ELIZA
Kochanie, nic ci nie jest?

KONRAD
Co z nim?

ELIZA
Nie rusza się. Mocno mu przywaliłam.

KONRAD
Szybko dzwonimy na policję, gdzie jest telefon..

ELIZA
I co im powiesz?

KONRAD
Powiem, że przyszedł tutaj. Wdarł się siłą. Rzucił się na mnie związał i zakneblował, a później torturował nas psychicznie. Kurwa, mój się rozładował, gdzie masz swój... Szybko!

ELIZA
On ma mój telefon..

KONRAD
No to go weź.

ELIZA
Sam sobie go weź. Do kieszeni włożył... lewej ..

KONRAD
Nie mogę.

ELIZA
Dobra, ja to zrobię.

KONRAD
Jezu, uważaj...

PAST
Aaa...

PAST nagle zrywa się i łapie za rękę ELIZĘ, która wrzeszczy. KONRAD jest przerażony i też wrzeszczy, ale nie działa, kiedy powinien działać! To doprowadzi do tragedii!!

ELIZA
Konrad, zrób coś!

KONRAD
Co mam robić, Jezus... Elizka, uważaj.

ELIZA chwyta w akcie rozpaczy za świecznik od babci i wali nim w głowę PASTA, wali ze wszystkich sił, jakby chciała tym świecznikiem zabić całą przeszłość, która powróciła niespodziewanie, nagle, przerażająco... PAST po chwili przestaje się ruszać, ale ona wciąż bije, uderza, zimno, metodycznie, ostatecznie... aż KONRAD musi powstrzymać ją przed tym bestialskim aktem.

KONRAD
Już dobrze... Już dobrze... Kochanie, moje kochanie... Już dobrze... wszystko będzie dobrze..

ELIZA
Zabiłam go?

KONRAD
Nie, królewno, tylko nieprzytomny jest, moja dzielna, kochana dziewczynka.. Masz, napij się winka, tak. Byłaś taka dzielna, nic się nie stało, pamiętaj, wszystko będzie dobrze. No już nie płacz.

ELIZA
Konrad, nie płaczę.

KONRAD
Kochanie, nie podchodź do niego..

ELIZA
Zabiłam go.

KONRAD
Nieprawda, ty nie mogłabyś przecież.

ELIZA
Widzisz, co to jest?

KONRAD
Tylko drobna rana, zagoi się..

ELIZA
To jest mózg. Mózg mu wypływa.

Dzwoni telefon.

ELIZA
Jezu, moi starzy!

KONRAD
Odwołaj ich!

ELIZA
Halo, mamo, no gdzie jesteście? Już pod blokiem? Ojej, słuchaj, dajcie nam jeszcze piętnaście minut, dobrze? Jeszcze nie skończyliśmy sprzątać. Nie, to jest bardzo ważne, proszę idźcie na lody, są za rogiem. Kwadrans, dobrze?

KONRAD
Co ty robisz? Dlaczego ich nie odwołałaś?

ELIZA
Konrad, dziś ogłaszamy oficjalnie nasze zaręczyny. Ja nie mam zamiaru tego odwoływać.

KONRAD
Kochanie, ale..

ELIZA
Konrad, ja mam swoje lata i nie mam zamiaru czekać, aż dojrzejesz i będziesz całkowicie gotowy do tego, żeby się ze mną ożenić.

KONRAD
Mówię tylko, że może powinniśmy przesunąć oficjalne zaręczyny i twoich starych...

ELIZA
Niby dlaczego?

KONRAD
Może dlatego, że mamy, kurwa, na wykładzinie trupa z którego mózg się wylewa..

ELIZA
Odkąd jesteśmy razem i zaczyna się rozmowa o ślubie, zawsze słyszę, że coś jest nie tak... A to studia musisz skończyć, a to nie mamy pieniędzy na mieszkanie, a to jakiś trup pieprzony... Ile jeszcze znajdziesz wymówek?

KONRAD
Eliza, właśnie zabiłaś faceta! Dzwonię na policję.

ELIZA
Jasne, dzwoń, zasłaniaj się teraz trupem, świetna wymówka, żeby się ze mną nie ożenić. Proszę, dzwoń, jasne, powiedz, że twoja niedoszła narzeczona jest morderczynią, jasne, to dla ciebie wygodne, prawda? Będziesz mógł z czystym sumieniem pozostać kawalerem...

KONRAD
Kochanie, o czym ty mówisz?

ELIZA
Konrad, chcę, żebyś mi to powiedział wprost.

KONRAD
Co powiedział wprost?

ELIZA
To, że wcale nie chcesz, bym twoją żoną była.

KONRAD
Elizko, o czym ty mówisz, przecież kupiłem ci pierścionek .

ELIZA
Dopiero wtedy jak zagroziłam, że odejdę.

KONRAD
Co ty robisz?

ELIZA
Masz, weź sobie ten pierścionek.

KONRAD
No i gdzie go rzuciłaś, w mózg go rzuciłaś. Eliza, ja cię kocham! Kocham cię, rozumiesz? I chcę, żebyś była moją żoną, żebyśmy zawsze byli razem... Powiedz, co mam zrobić, żeby ci to udowodnić?

ELIZA
Pomóż mi schować gdzieś zwłoki i wymyć podłogę.

KONRAD
Ale...

ELIZA
Już powiedziałam

SCENA 3
MOJA ZABÓJCZYNI MALUTKA

Trupa gdzieś schowali i teraz czyszczą plamy.

KONRAD
Znaczy, że chcesz to wszystko zwyczajnie zatuszować?

ELIZA
Zmyjesz wreszcie ten mózg czy ma nam tu zastygnąć na pamiątkę?

KONRAD
Ale to jest jakiś horror... Ty jesteś jak urodzony morderca... I takie masz oczy przerażające...

ELIZA
Konrad, jeśli ty myślałeś, że małżeństwo to pikuś jest, to się myliłeś.

KONRAD
Ale tu myśmy człowieka zabili...

ELIZA
A co ty chciałeś, tak sobie, bez kosztów tak o, sobie oświadczyć się? Rodzinę założyć?

KONRAD
Myślałem, że będziemy spokojną rodziną..

ELIZA
Dupa wołowa.

KONRAD
Co powiedziałaś?

ELIZA
Nic. Pośpiesz się, rodzice powinni już tu być.

KONRAD
Nie, nie, coś powiedziałaś.

ELIZA
Nic nie powiedziałam.

KONRAD
Powiedziałaś „dupa wołowa".

ELIZA
Konrad, nie ma czasu...

KONRAD
Wypraszam sobie tego typu określenia.

ELIZA
Dobra...

KONRAD
Nie dobra, tylko proszę mnie przeprosić.

ELIZA
Przepraszam. Przepraszam kochanie.

KONRAD
Kocham cię. Tak bardzo cię kocham. Za to, że kiedy mną pomiatasz, zawsze potem potrafisz przeprosić. Kocham cię, Eliza.

ELIZA
I ja cię kocham.. Oj..

KONRAD
Co?

ELIZA
Nic, nic. Tylko mózgiem mnie utytłałeś troszkę.

KONRAD
Przepraszam. No, już, prawie nie widać.

ELIZA
Co?

KONRAD
Tu masz plamkę jeszcze... Moja zabójczyni malutka...

DING DONG! DING DONG!

SCENA 4
RODZICE

Wchodzą rodzice ELIZY: MYSZKA I ROMUALD, który w mundurze jest. Powitania, trochę sztywno, trochę teatralnie. MYSZKA wręcza prezent wielki...

MYSZKA
A na nową drogę życia!

ELIZA
Ojej, nie trzeba było...

KONRAD
Naprawdę nie trzeba było, poradzimy sobie sami, także nie musicie już dawać nam pieniędzy, ani prezentów... taki żarcik...

ELIZA
Konrad, pomóż mi odpakować.

MYSZKA
Ojej, jak tu pięknie, popatrz Romualdek, zobacz jakie piękne duże mieszkanie!

ELIZA
Konrad! Zobacz, co dostaliśmy!

KONRAD
Ojej, globusik!

ELIZA
Zobacz, jaki piękny globusik!

MYSZKA
No, nie wiedziałam co wam kupić, więc Romuald pojechał do Geanta, no i kupił wam... no, globusik kupił.

KONRAD
Po jaką cholerę nam globusik?

MYSZKA
On się włącza, tu się włącza, zaraz wam pokażę, chodź Lizuniu.
O tutaj włączasz do prądu i zaraz...

ROMUALD
Co tu tak capi...

KONRAD
Zaraz, panie teściu, pan teść tu sobie usiądzie, bo tam zakurzone, dużo kurzu, medaliki można by sobie zakurzyć. Przepraszam.

ROMUALD
Nic nie szkodzi. To Order Orła Białego.

MYSZKA
Chłopcy! Chodźcie zobaczyć, jak pięknie świeci globusik!

ROMUALD
Chcesz wiedzieć za co dostałem Order Orła Białego? Od samego prezydenta... Nie dotykać!

KONRAD
Jasne... Ale dlaczego pan się tak denerwuje... nie chciałem dotykać. .

ROMUALD
Zaręczam ci gnojku, nie chcesz wiedzieć dlaczego dostałem Order Orła Białego od samego prezydenta... Nie dotykać! Nie dotykać!

KONRAD
Proszę się uspokoić... może wody...

ROMUALD
Nie... pozwolę... go dotknąć...

MYSZKA
O Boże, Mualdek znowu dostał ataku... Dotykałeś jego medalu?

KONRAD
Znaczy, chciałem...

MYSZKA
Nie przejmuj się, to nic takiego. Zaraz mu minie.

ELIZA
Boże, mamo, jak ty to znosisz?

MYSZKA
Musicie być dla niego wyrozumiali dzisiaj.

ELIZA
Jezu, co to?

MYSZKA
Mam mu to wstrzyknąć, powiedział doktor. Zaraz powinno mu się polepszyć..

ELIZA
Konrad, już najwyższy czas.

KONRAD
Spokojnie, zaraz im powiem, muszę tylko złapać oddech.

ELIZA
Konrad!

MYSZKA
Mówiłam, że mu się poprawi. Teraz musi chwilę poleżeć. Aa, kotki dwa...

MYSZKA śpiewa kołysankę dla drżącego ROMUALDA, śpiewa głęboko i głośno, bo jest śpiewaczką operową

KONRAD
Jezu, jak twoja mama pięknie śpiewa.

ELIZA
Konrad.

ROMUALD
Co tu tak capi?

KONRAD
Z panem generałem już wszystko dobrze? No bo mamy dzisiaj właśnie coś ważnego do zakomunikowania...

Konrad przypomina sobie, że zapomniał o kwiatach biegnie do kuchni. Wraca z kwiatami. Podaje je Myszce.

KONRAD
Proszę... To dla Pani.

MYSZKA
Ojej, jakie piękne kwiaty, Boże!

KONRAD
Chcieliśmy państwu podziękować ogromnie głównie za pomoc w kupnie mieszkania, ale jest jeszcze jedna okazja...

Sekundy po tym, jak KONRAD poprosił o rękę panią MYSZKĘ i pana ROMUALDA, wszyscy ściskają się, płaczą, śmieją się, wyją, trochę za głośno i trochę teatralnie, z niezdarnością.

MYSZKA
Mualdek, słyszysz, słyszysz to? Ja się muszę napić... Boże..

ELIZA
Mamo, jestem taka szczęśliwa...

KONRAD
Dziękuję, dziękuję...

ROMUALD
Zawsze chciałem mieć syna.

KONRAD
Ja wprawdzie już mam ojca, ale mogę mieć drugiego..

MYSZKA
Wasze zdrowie, kochani... Przepraszam. Ale nas zaskoczyliście.

KONRAD
Już dawno zamierzaliśmy...

ROMUALD
A może byś coś zaśpiewała, Myszko.

ELIZA
Tak, mamo, zaśpiewaj!

MYSZKA
Jeszcze trochę wina, bo się wstydzę... No dobrze.

MYSZKA śpiewa jakąś rzewną arię. Wszyscy płaczą.

KONRAD
Brawo! To piękne!

MYSZKA
Dziękuję... Kiedy byłam młodsza, brzmiałam trochę lepiej..

ROMUALD
Dzięki tej arii poznaliśmy się z mamą.

ELIZA
Myślałam, że na wycieczce do Moskwy..

ROMUALD
Na wycieczce się oświadczyłem. Mama śpiewała wspaniale, to był jedyny dobry moment w tej całej rewii... Siedziałem w pierwszym rzędzie.

MYSZKA
Tato przyszedł z całym garnizonem.

ROMUALD
Po spektaklu czekałem przy wyjściu dla artystów.

MYSZKA
Jego medale błyszczały w świetle księżyca...

ROMUALD
Wtedy jeszcze było ich tak dużo.

MYSZKA
A potem podszedł do mnie i zaproponował czy byśmy nie pojechali..

ROMUALD
Na wycieczkę do Moskwy. Tam się oświadczyłem.

MYSZKA
Boże, tak bardzo mi nas przypominacie. Kiedy Konrad poprosił o rękę.

KONRAD
Trochę się zdenerwowałem, przepraszam... Tam kilka słów zjadłem..

ELIZA
Nic nie szkodzi, kochanie.

MYSZKA
To było urocze..

KONRAD
Nie, bo chciałem dodać, że „melduję, że oświadczyłem się państwa córce" . znaczy taki dowcip, aluzja taka...

ELIZA
Konrad, nie pij już, dobrze.

ROMUALD
Aluzja do czego przepraszam?

MYSZKA
A wy gdzie pojedziecie po ślubie?

ROMUALD
Ja nie mam pieniędzy.

MYSZKA
A właśnie, kiedy ślub?

KONRAD
Znaczy jeszcze nie myśleliśmy...

ELIZA
W Sylwestra. Już zarezerwowałam kościół i knajpę na wesele.

KONRAD
Jak to...

MYSZKA
Cudownie! Młodzi, prężni ludzie!

Romuald wręcza Konradowi kopertę z pieniędzmi.

KONRAD
A co to?

ROMUALD
Na dobry początek.

MYSZKA
Spokojnie, Mualdek, oni niezależnie chcą, powoli..

ROMUALD
Od razu widać, ręka chirurga. Wiesz co Konrad, musimy wybrać się razem na polowanie.

KONRAD
Ale ja...

ROMUALD
Zapolujemy na łosia, co, Konrad?

KONRAD
Znaczy zdaje się, że łosie są pod ochroną.

ROMUALD
Dla mnie nie są. Mam w końcu Order Orła..

MYSZKA
Kochanie, przestań. .

ROMUALD
Order, za znamienite zasługi... dlaczego mam nie opowiadać..

MYSZKA
Może pokażesz nam jeszcze raz mieszkanie?

ELIZA
Tak, to świetny pomysł..

ROMUALD
Konrad, byłeś kiedyś na wojnie? Na prawdziwej wojnie.

MYSZKA
A na jakiej wojnie ty byłeś?

ELIZA
Tu postawimy kredens, tu będzie wanna.

KONRAD
A tu jest szafa.

MYSZKA
I wszystkie ciuchy trzymacie w jednej szafie?

ELIZA
Nie, to znaczy, lepiej nie otwierać szafy.

KONRAD
Po co otwierać? Tam pełno kurzu i mole. Owady. Pająki. Węże. Napijmy się winka...

ROMUALD
Co tu tak capi?

MYSZKA
Oj, a co to takie czerwone, wycieka z szafy..

ELIZA
Mamo, proszę, jestem już dorosła..

ROMUALD
To jucha!

MYSZKA
Dobrze kochanie, ale musisz to wytrzeć, bo ci wsiąknie w podłogę..

ROMUALD
To jucha...

MYSZKA
Mualdek, uspokój się, bo znowu dostaniesz ataku... Wszyscy ostatnio jesteśmy tacy zestresowani.

ROMUALD
No tak, to jak krew smakuje..

MYSZKA
Człowiek normalnie może zwariować, prawda?

ROMUALD
Lizeczko...

ELIZA
Tatku, daj spokój...

ROMUALD
Skąd tu krew?

ELIZA
A, to kobiece sprawy.

ROMUALD
No tak...

KONRAD
Jeszcze dolać pani?

MYSZKA
Och, mówmy sobie na ty, daj spokój.

KONRAD
Jeszcze ci dolać, Myszko?

MYSZKA
Wiesz, Konradku, muszę ci powiedzieć, że niezmiernie się cieszę... że będziecie razem. Bo szczerze mówiąc martwiłam się o Elizę, kiedy była z tym swoim byłym, na pewno wiesz o czym mówię...

KONRAD
Tak, mniej więcej.

MYSZKA
No wiesz, różnica wieku i tak dalej. Miałam wielkie poczucie winy, bo sama ją zaprowadziłam do niego. Była taka nadpobudliwa, całkiem jak Romuald. Nie mogliśmy sobie z nią poradzić po prostu. No, ale teraz to zamknięty rozdział.

AKT II
WSPÓŁLOKATOR

SCENA 5
POSZLI

Jakiś czas później, kiedy rodzice ELIZY już sobie poszli. ELIZA i KONRAD wykończeni, lekko wstawieni, zbierają kieliszki, dopijają resztki wina.

ELIZA
Dziękuję ci, kochanie, byłeś wspaniały, kocham cię.

KONRAD
Nie, to ty byłaś wspaniała.

ELIZA
Kocham cię, Konrad, pragnę cię, tak bardzo cię pragnę... Rozbierz mnie, proszę... Kocham cię..

KONRAD
Ja też cię kocham.

ELIZA
Konrad, o co chodzi?

KONRAD
O nic.

ELIZA
Powiedz. Wiesz, jak bardzo mi zależy, żebyś mi mówił, co czujesz...

KONRAD
O nic mi nie chodzi. Jeśli ty uważasz, że wszystko jest ok, to ja nie mam nic do dodania... Eliza, dlaczego mi nic nie powiedziałaś?

ELIZA
O czym ci nie powiedziałam?

KONRAD
O facecie, o facecie, którego trup leży w tej szafie.

ELIZA
Kurwa, ja tego nie wytrzymam! Ile jeszcze będziesz mnie wypytywał o moją przeszłość? Co chcesz jeszcze wiedzieć, jakie szczegóły, słucham?

KONRAD
Nic mi nie mówiłaś, że byłaś ze swoim terapeutą.

ELIZA
Boże, nie mogę mieć choć odrobiny prywatności dla siebie.

KONRAD
Posłuchaj, oficjalnie właśnie się zaręczyliśmy i jako twój przyszły mąż mam chyba prawo znać wszystkie, nawet najciemniejsze zdarzenia, afery, nie wiem, grzeszki z twojego życia, zwłaszcza, jeśli jedna z takich ciemnych spraw leży właśnie w mojej szafie i gnije!

ELIZA
Nie możemy o tym po prostu zapomnieć i budować razem wspólną przyszłość..

KONRAD
Eliza, jak możemy na takich fundamentach..

ELIZA
Ale czyż nie jest tak, że rytuał zmazuje?

KONRAD
Że co?

ELIZA
Że ryt przejścia oddziela grubą kreską to, co było i jest przejściem do następnego etapu.

KONRAD
Eliza, co ty pierdolisz?

ELIZA
Eliade pisał wyraźnie, że rytuał uczy nas porzucać minione i otwierać się na przyszłe we wspaniałym cyklu wszechświata... Co, nie zgadzasz się z Eliadem?

KONRAD
Eliza mamy, twojego byłego faceta trupa w szafie.

ELIZA
Mówiłam ci, że go nie kocham, nic mnie z nim nie łączy, to było dawno, byłam młoda i głupia, teraz jestem z tobą i on dla mnie nic nie znaczy...

KONRAD
Skąd on się tu wziął? Dlaczego właśnie dzisiaj?

ELIZA
Ale ja go naprawdę nie kocham... Ja naprawdę się z nim nie kontaktowałam przez te siedem lat, naprawdę... Naprawdę, tylko wysłałam mu esemesa, wczoraj...

KONRAD
Że co?

ELIZA
Nie bij mnie, proszę nie bij mnie tylko..

KONRAD
Eliza, co powiedziałaś?

ELIZA
Napisałam tylko co słychać i że właśnie się zaręczamy... proszę nie bij..

KONRAD
Nie biję cię. Eliza, czemu to zrobiłaś?

ELIZA
No właśnie, cholera, nie wiem dlaczego. Może, bo byłam szczęśliwa i rozumiesz... pomyślałam... będziesz się śmiał.

KONRAD
Nie, no mów.

ELIZA
Pomyślałam... że kocham ciebie i dlatego normalnie tak sobie mogę wysłać mu esemesa...

KONRAD
Aha.

ELIZA
Jak się czujesz teraz?

KONRAD
Co jak się czuję, wkurwiony jestem.

ELIZA
I co, zostawisz mnie teraz, z tym trupem w szafie?

KONRAD
Mamy jeszcze te duże worki na śmieci? Musimy go zapakować i wpakować do samochodu.

ELIZA
Wiesz, może podświadomie pragnęłam, żeby coś nam przeszkodziło, i dlatego napisałam tego esemesa... Jestem przeklęta, kochanie, przepraszam...

KONRAD
Do twojego Matiza go nie zmieścimy. Słuchaj, Elizka, musimy zrobić jeszcze jedną straszną rzecz...

ELIZA
Ale wiesz, nawet się lepiej czuję z tym morderstwem, bardziej sobą się czuję. Miałam dość ukrywania przed tobą, jak złą jestem osobą.

KONRAD
Musimy go pokroić na mniejsze kawałki. Nie wiesz, gdzie jest piła?

ELIZA
Nałożyłam sobie mieszczański kostium, grałam rolę spokojnej narzeczonej, ale nie, we mnie tkwi szatan, teraz nie boję się ci wszystkiego powiedzieć, wszystkiego..

KONRAD
A i jeszcze gazety, żeby jucha nie wsiąkła w podłogę...

ELIZA
Miałam sny erotyczne, było tam wielu mężczyzn, zdziwiłbyś się jak wielu..

KONRAD
Worki włożymy do torby...

ELIZA
Co więcej, nie tylko sny miałam, ale także masturbowałam się.

KONRAD
Otwieramy szafę.

ELIZA
Nie, nie chcę. On będzie na mnie tam patrzył..

KONRAD
Przecież on martwy jest. Musisz mi pomóc go wyciągnąć? Tak?

ELIZA
Tak.

KONRAD
Tak. Uwaga. Trzy cztery..

ELIZA
Patrzy?

KONRAD
Nie patrzy. Przecież mówiłem ci, że martwy jest. Położymy go tam na gazetach.

ELIZA
Tak, tak, już, oczywiście... Wiesz, Eliade pisał właśnie o takich rytualnych ofiarach..

KONRAD
Weź go za nogi. Hop!

ELIZA
No i dokładnie tak samo robili Indianie, że ćwiartowali ofiary a potem wrzucali je do oceanu...

KONRAD
My go wyrzucimy do Wisły.

ELIZA
I potem byli bardzo szczęśliwi, bo wierzyli, że ich to wyzwoli..

KONRAD
Strasznie ciężki. Cholera. No nie wygląda najlepiej. Taki trochę wgnieciony jest... Elizka...

ELIZA
Tak?

KONRAD
Będę go teraz kroił. Rozumiesz, ćwiartował. Nie musisz na to patrzeć..

ELIZA
Ale ja chcę. Chcę być z tobą.

KONRAD
Potem będziesz miała złe sny, kochanie.

ELIZA
Nie, nie będę miała. Bo cię bardzo kocham

KONRAD
Dobra, uwaga... kroję...

PAST
Aara... ghhhrr....

ELIZA
Jezu...

KONRAD
Matko święta! Kurwa, kurwa! Aaa..

ELIZA
On żyje...

PAST
Arrrggg... Chcheerrr...

KONRAD
Musisz go dobić, szybko! Elizka masz świecznik.

PAST
Aaa... proszę..

ELIZA
Przecież mózg mu wypłynął!

KONRAD
Może nie cały wypłynął.

PAST
Nie...proszę... Eliz...

ELIZA
Ale on wzbudza litość, ja nie mogę, zobacz, prosi o pomoc... ty to zrób!

KONRAD
To twój były, ja do niego nic nie mam.

ELIZA
Nie dam rady Konrad.

PAST
Wody... ludzie... kurwa...

KONRAD
Gnoju jeden! Chamie jeden!

ELIZA
Zabiłeś go. Nie oddycha.

KONRAD
Jezu, Jezu... Co ja zrobiłem? Dlaczego przestałem chodzić do kościoła, dlaczego zerwałem z tradycją kraju naszego chrześcijańską, katolicką... Odejdź ode mnie, czarci pomiocie, kobieto, puchu marny... Ewo zwodliwa... Mnie trzeba pokutę teraz czynić, umartwiać się, bom zdradził kościół, mój matkę moją i wartości mi się osłabiły katolickie... O Jezu, Jezu...

ELIZA
Konrad! Jesteś w szoku!

KONRAD
Zostaw mnie, szatanie... nie ma dla mnie ratunku... nie ma... Mordercą zostałem... Co robisz?

ELIZA
Co robię? Taki z ciebie mężczyzna! Taki mężczyzna! Narzeczony taki? Religijny mi się zrobił!

KONRAD
To boli!

ELIZA
I ma boleć, tchórzu. Co z ciebie za mąż, jeśli ty w obronie kobiety stanąć nie potrafisz!

Szamoczą się na poważnie, agresywnie, zrazu zaś miękcej, erotyczniej, czulej, aż spoglądają w lica swoje, dwoje występnych kochanków.

ELIZA
Już dobrze?

KONRAD
Tak, przepraszam. Nie powinienem.

ELIZA
Nic nie szkodzi.

KONRAD
Nie, naprawdę, przepraszam. Zawsze histeryzuję.

ELIZA
Ja też przepraszam, to moja wina..

KONRAD
Nie, to ja przepraszam.

PAST
Aaargh... Chchrzz...

PAST generalnie przez dalszą część sceny zawodzi, jęczy nieludzko, ale trochę śmiesznie.

KONRAD
Kurwa, facet znowu żyje...

ELIZA
Boże, wykończył mnie ten dzień.

KONRAD
Mnie też. To co robimy z nim?

ELIZA
Wypuścić go nie możemy.

KONRAD
Zabijać go kolejny raz ja dzisiaj już nie mam siły.

ELIZA
Ja też.

KONRAD
Dobra, połóżmy go gdzieś i chodźmy spać. Wszystkim nam dobrze zrobi drzemka. Jutro o tym pomyślimy.

ELIZA
On może umrzeć w nocy.

KONRAD
To by rozwiązało problem. Jak przeżyje, skoczę do gabinetu weterynaryjnego i przywiozę narzędzia i zaszyję mu głowę.

ELIZA
A potem?

KONRAD
Potem się zobaczy. Dobra panie Past, idziemy spać. Gdzie go kładziemy?

SCENA 6
RODZICE

W samochodzie jedzie tymczasem MYSZKA i ROMUALD, który prowadzi mrocznie, kurczowo zaciskając w dłoniach kierownicę. Gdy spojrzeć na nich w tym samochodzie: na niego, w mundurze z Orderem Orła Białego i na nią, poprawiającą makijaż, można w tym obrazie dostrzec metaforę ich związku, poprawnego, statecznego, ale odrobinę spiętego. Nagle Romuald zatrzymuje samochód.

MYSZKA
Dlaczego się zatrzymałeś? Długo tak będziemy stać? Już prawie druga. Chcę jechać do domu.

ROMUALD
Postoimy. Posiedzimy.

MYSZKA
Odstaw mnie do domu, a później sobie stój i siedź.

ROMUALD
Ale ja chcę z tobą.

MYSZKA
Jestem chyba zmęczona, te zaręczyny mnie wyczerpały, jedźmy... No to chociaż włącz radio.

Romuald nie reaguje. Myszka włącza radio. Romuald wyłącza.

ROMUALD
Ja tego twojego Alojzego... Wtedy... To ja go..

MYSZKA
Do domu.

ROMUALD
To nie było samobójstwo... Ty wiedziałaś?

MYSZKA
Odwieź mnie do domu. Słyszysz, odwieź mnie w tej chwili do domu.

ROMUALD
Ty wiedziałaś..

MYSZKA
Od samego początku.

ROMUALD
Ale jak?

MYSZKA
Takie rzeczy się wie.

ROMUALD
Trzydzieści lat.

MYSZKA
Trzydzieści lat.

ROMUALD
Trzydzieści lat.

MYSZKA
Trzydzieści lat.

ROMUALD
Dlatego mnie zdradzasz? Dlatego robisz ze mnie rogacza? Mścisz się... Mścisz się za niego...

MYSZKA
Puszczaj. Puszczaj mnie powiedziałam! Kochałam go.

ROMUALD
Jak mogłaś?

MYSZKA
Mogłam.

Myszka wysiada z samochodu.

ROMUALD
Wsiadaj!

MYSZKA
Zostaw mnie.

ROMUALD
Dość kobieto, wsiadaj!

MONOLOG MYSZKI

MYSZKA
Alojzy był dużo starszy ode mnie. On mnie odkrył. Mówił, że mam wielki talent i że razem zmienimy świat. Był idealistą. Nie potrafił znaleźć się w tamtych czasach. Do tego inteligenckie pochodzenie. Nie potrafił znaleźć się w tamtych czasach. Koledzy robili kariery, a on wystawiał rewie dla żołnierzy. Zaczął pić. Występowałam w tych jego widowiskach. Miałam na sobie skąpy kostium i śpiewałam i fikałam nogami. Robiłam to dla niego, a on pił coraz więcej. A później poznałam Romualda.

Na chwilę Myszka i Romuald znowu stają się młodzi.

ROMUALD
Pojedziesz ze mną do Moskwy?

MYSZKA
Do Moskwy. Do Moskwy. Do Moskwy

ROMUALD
Na wycieczkę.

MYSZKA
Nie mogę. Bardzo bym chciała pojechać z tobą do Moskwy, ale nie mogę.

ROMUALD
Dlaczego?

MYSZKA
Jestem z kimś związana. Naprawdę bardzo. Bardzo bym chciała...

ROMUALD
Chciałabyś?

MYSZKA
Tak.

Chwila ta szybko mija.

MYSZKA
Romuald był silny, taki żywotny, pewny siebie... Dobrze się prezentował w tym swoim mundurze majora. Wiedziałam, że nie jest ideałem, ale szczerze mówiąc, czy stać mnie było na ideał? Myszka. Lubiłam chodzić z Romualdem na suto zakrapiane bankiety do kasyna wojskowego. Byliśmy w Moskwie, na Krymie i w Złotych Piaskach. Romuald awansował. Dostaliśmy mieszkanie na MDM-ie, służbowego poloneza z szoferem.
A Alojzy..
Alojzy został oskarżony o szpiegostwo. Trafił do więzienia i tam którejś nocy powiesił się... na pasku od spodni. Przepraszam cię Alojzy.

ROMUALD
Powiedziałem wsiadaj.

SCENA 7
PORANEK

ELIZA
Mmm... Co?

KONRAD
Śniadanie do łóżeczka. Wstawaj, śpiochu.

ELIZA
Która godzina?

KONRAD
Po dwunastej. Spałaś jak mops. Moja narzeczono.

ELIZA
O Jezu, ale miałam sny... jajecznica... mmm, kochany jesteś. O której ty wstałeś?

KONRAD
Koło siódmej? Zrobiłem zakupy i skoczyłem do gabinetu, po narzędzia. Zaszyłem go i wszystko jest ok. Nic mu nie będzie.

ELIZA
Jakie narzędzia?

KONRAD
Kochanie, wszystko będzie dobrze..

ELIZA
To jest sen, to jest zły sen. Ja jeszcze się nie obudziłam, muszę się obudzić.

Słychać gardłowy jęk PASTA.

KONRAD
Kochanie, to nie jest sen..

ELIZA
Zaszyłeś go?

KONRAD
No, może to nie jest koronkowa robota, ale zawsze. Uszkodzenie nie było chyba tak poważne.

ELIZA
Czyli, że będzie żył?

KONRAD
Myślę, że tak. Raz operowałem prosiaka, który podobnie się na płot nadział. Ten prosiak złagodniał do tego stopnia, że właściciel polubił go i postanowił go nie zabijać, tylko wziął go do domu.

ELIZA
Głupi jesteś.

KONRAD
Kocham cię. Co jest, Eliza?

ELIZA
Nie wiem, ten biedny człowiek tu leży... A my się śmiejemy, ty się wygłupiasz z tą świnią...

KONRAD
Elizuś, ale mów konkretnie, o czym mówisz...

ELIZA
Mówię o tym, że czuję się żenująco, śmiejąc się z twojego dowcipu nad łóżkiem, na którym leży kaleka, którego o mało co nie zabiliśmy...

KONRAD
Elizka, ale po co do tego mieszać takie analizy jakieś, Boże...

ELIZA
Nie wiem... po prostu... czuję, że wszystko wiruje... A my coś gramy, wygłupiamy się... I nawet jak jesteśmy serio, to tylko gramy, że jesteśmy serio...

KONRAD
Kochanie, ale przecież jesteś serio...

ELIZA
Nie, przestań... To nie jest komedia, rozumiesz?

KONRAD
No, ale może czasami warto na problemy spojrzeć od komediowej strony. Co ci tak przeszkadza? No, gdzie widzisz ten rozjazd w nas?

ELIZA
W seksie na przykład.

KONRAD
No, gdzie w seksie. O czym ty mówisz? Eliza, przestań, proszę cię... wstałem po siódmej, potem się mocowałem z tym zszywaniem.. ja naprawdę.. to nie jest chyba dobry moment...

ELIZA
Właśnie to jest dobry moment. Bardzo dobry moment, żeby porozmawiać o naszym seksie. Tak, jak lubisz, ironicznie, my tu o seksie, tam leży kaleka, bardzo ironiczne, bardzo śmieszne, prawda?

KONRAD
Uspokój się, Jezu, znowu się zaczyna...

ELIZA
Nie, kochany, od dzisiaj zaczynamy rozmawiać szczerze i poważnie. I albo coś zmienimy, albo możesz sobie wsadzić pierścionek...

KONRAD
Kobieto, uspokój się! Co jest nie tak z naszym seksem?

ELIZA
To, że za dużo w nim ironii, jak dla mnie.

KONRAD
Ale, kurwa, dlaczego ty o tym teraz mówisz?

ELIZA
Nie wiem, bo uważam, że w seksie nie ma miejsca na dużo ironii. Seks to ma być namiętność, pasja, seks jest serio..

KONRAD
To nie może być też ironiczny trochę..

ELIZA
Może, w bawarskich pornosach, które, nawiasem mówiąc, oglądasz w Internecie jak mnie nie ma w domu...

KONRAD
Eliza, co cię napadło... I dlaczego teraz... Kurwa mać.

ELIZA
Nie wiem, przepraszam.. Ja nie wiem dlaczego... Przy nim akurat..

KONRAD
A ja wiem dlaczego.

ELIZA
No dlaczego?

KONRAD
Patrzysz na niego, gdy leży na łóżku i porównujesz nas ze sobą.

ELIZA
Przestań...

KONRAD
Tak, przypominasz sobie jaki fantastyczny, pozbawiony ironii seks miałaś z tym panem, przypominasz sobie stare orgazmy i nagle wychodzi ci, że teraz masz słabsze...

ELIZA
Jesteś obrzydliwy.

KONRAD
Super zaczynamy nasze oficjalne narzeczeństwo, po prostu super

SCENA 8

Past ożywia się coraz bardziej, co wskazuje na to, że wcale nie był taki wegetatywny, jak wyglądał na to w poprzedniej scenie.

ELIZA
Jarek... słyszysz mnie... To ja Eliza... Jareczku... No już, zaczekaj... wszystko będzie dobrze... poczekaj, poprawię ci poduszkę..

PAST
Aaa...

ELIZA
Powolutku, spokojnie. Wszystko będzie dobrze. Nie mów jeszcze, musisz odpoczywać. Wszystko się ułoży.

Zaczyna się wizja ELIZY.

WIZJA ELIZY

PAST nagle podnosi się, jakby nic mu nie było, ze szwami, czachą wgniecioną..

ELIZA
O Jezu, jak mnie wystraszyłeś!

PAST
Przepraszam. Lubiłem cię straszyć, pamiętasz?

ELIZA
Jak mówiłeś – że to mnie pobudza?

PAST
Potrzebowałaś jakiegoś impulsu, żeby się wykluć, ujawnić... Straszenie jest dobrym sposobem, żeby prawda wyszła na jaw.

ELIZA
Po to przyszedłeś?

PAST
Sama mnie wezwałaś.

ELIZA
Cicho...

PAST
Nie powiedziałaś mu o esemesie?

ELIZA
Powiedziałam.

PAST
„Jarek, kurwa, ratuj, bo się zaręczę zaraz."

ELIZA
Tak nie napisałam!

PAST
Napisałaś, napisałaś. Naprawdę uważasz, że mieliśmy dobry seks?

ELIZA
Sama nie wiem. Wtedy tak na to nie patrzyłam... Ale potem. No wiesz, miałam różnych chłopaków i... nie wiem, może dlatego, że byłeś pierwszy.. Tak, myślę, że to było cudowne.

PAST
Cieszę się. Bardzo mi miło nawet.

ELIZA
Słuchaj, przepraszam, że cię uderzyłam i generalnie, wciągnęłam cię w to.

PAST
Drobiazg. Głodny jestem. Co to tak pachnie... jajecznica? Mm.. tak jak dawniej. No to co, super, wychodzisz za mąż.

ELIZA
No sama nie wiem. Chciałam cię zobaczyć.. żeby.

PAST
Żeby co?

ELIZA
Żeby się przekonać, że cię nie kocham.

PAST
I co?

ELIZA
Nie wiem.

PAST
Elizka...

ELIZA
No?

PAST
Chodź tu.

ELIZA
Ale..

PAST
Chodź tu. Pocałuj mnie.

ELIZA
Nie mogę.

PAST
Nie wyglądam teraz najkorzystniej... Chodź tu..

ELIZA
Przestań tak mówić, dlaczego tak mówisz..

PAST
Chodź, zrobię ci dobrze, tak jak kiedyś, na terapii, pamiętasz. No chodź do pana doktora, he, he..

ELIZA
Nie chcę! Nie chcę!

Nagle wraca KONRAD, sytuacja natychmiast się zmienia, a mianowicie PAST zamienia się jak na pstryk po prostu znowu w roślinkę, tak, że właściwie nie wiemy, czy to wizja była ELIZY, a może nie...?

SCENA 9
SUKNIA ŚLUBNA

ELIZA
Nie mogę uwierzyć... po tylu latach..

MYSZKA
Przepraszam, kochanie, nie powinniśmy tego robić w takim momencie...

ELIZA
Ale dlaczego... I kto kogo zostawił..

MYSZKA
Rozstaliśmy się za obopólną zgodą, myślę... Ale dzisiaj ty jesteś najważniejsza i twoje szczęście. Spotkałyśmy się w tym salonie nie po to, żeby omawiać rozwód twoich rodziców, ale wybrać dla ciebie odpowiednią suknię ślubną.

ELIZA
Naprawdę nie wiem, czy jestem w stanie...

MYSZKA
Jesteś, jesteś. Nie bój się, stara matka ci pomoże.

ELIZA
Kicz.

MYSZKA
Może masz rację.

ELIZA
Ojciec się wyprowadził?

MYSZKA
Nie, ja wynajęłam sobie mieszkanie.

ELIZA
Tak szybko?

MYSZKA
A co? Czuję się świetnie, jakbym odmłodniała o 20 lat.. Śliczne.. Co, kochanie...

ELIZA
Nie bo... wy się tak bardzo kochaliście..

MYSZKA
Wasze małżeństwo będzie lepsze. Ten Konrad jest fantastyczny, naprawdę..

ELIZA
Nie wiem, czasem czuję, że to wszystko mnie przytłacza..

MYSZKA
Dobrze, że jest chirurgiem, a nie wojskowym.

ELIZA
Konrad nie jest chirurgiem mamo.

MYSZKA
Jak to?

ELIZA
On leczy zwierzęta.

MYSZKA
Aha. Weterynarz. No i co za różnica.

ELIZA
Nie wiem, mówiłaś, że chirurg byłby dla mnie najlepszy.

MYSZKA
Kochana, my kobiety same wiemy, co jest dla nas najlepsze, prawda?

ELIZA
Tak.

MYSZKA
No więc całkowicie ufam twojemu wyborowi. Śliczna. Co myślisz?

ELIZA
Nie wiem...

MYSZKA
Weź obie do domu, na spokojnie się zastanów

ELIZA
Mamo, naprawdę nie trzeba.

MYSZKA
Już cicho. Tata płaci.

SCENA 10
WYBÓR

ELIZA przymierza przed PASTEM dwie alternatywne suknie ślubne, które przecież znamy ze sceny 9.

ELIZA
Jak się dzisiaj czujesz?

PAST
Dobrze..

PAST
Już lepiej... nawet mówię dzisiaj Eliza...

ELIZA
Super.

PAST
Jest fajna, tylko taka trochę przesadzona.

ELIZA
Jaka przesadzona? Tak wygląda większość panien młodych.

PAST
Musisz wybrać.

ELIZA
Nie muszę nic wybierać. Przymierzę drugą.

PAST
To ja się odwrócę może.

ELIZA
Przestań.

PAST
Eliza, chcesz być z Konradem?

ELIZA
Tak, chcę z nim być.

PAST
I nie chcesz, żebym odszedł?

ELIZA
Nie chcę. Pomożesz mi zapiąć?

PAST
No to się nie da pogodzić. Przytyłaś.

ELIZA
Wcale nie przytyłam, tylko ten zatrzask jest do niczego.

PAST
Eliza, ja muszę odejść...

ELIZA
Jak ci się podoba? No i jak?

PAST
Jesteś piękna.

ELIZA
No nie wiem.

PAST
Wiesz. Przestań się bać. Musisz dać mu trochę czasu. Konrad po prostu nie umie się jeszcze z tobą obchodzić.

ELIZA
A co ja jestem jakieś urządzenie?

PAST
To jest suknia ślubna dla ciebie.

ELIZA
Nie chcę żadnego ślubu. Chcę robić to, na co mam ochotę, rozumiesz?

PAST
A na co masz teraz ochotę?

ELIZA
Mam ochotę śpiewać. Zawsze chciałam śpiewać, jak moja mama.

PAST
No to śpiewaj!

PIOSENKA ELIZY
Ja uciekać chcę
Dafne być chcę
I życie śnić
Zamiast tu gnić
W pustych miastach
Suchych łóżkach
Rodzić dzieci
Bo czas leci

Chcę kobietą zawsze być
Zmienną, świeżą i szaloną
Nie chcę być niczyją żoną
Na doznania napaloną

Chcę mitycznie łączyć w sobie
To co było, to co zrobię
To co teraz tylko chwilą
Którą wielbię jak mą miłą

I dlatego mówię nie
To co męskie zawsze złe
Dość mam waszych wiecznych złudzeń
Słodkich słówek, czułych zdrad

Samiec pragnie kraju rad
Ja rozumu nie chcę wad
Chcę dziś zmienić cały kraj
I kobiecy stworzyć raj.

Kiedy Eliza przestała śpiewać, podeszła do zachwyconego PASTA.

PAST
Eliza...

ELIZA
No co... To tylko taka piosenka... Na poczekaniu wymyślona..

PAST
To było piękne..

ELIZA
Jarek...

PAST
Wiem, kochanie... No, nie płacz... Wszystko się ułoży... To jest właściwie bardzo proste..

ELIZA
Ja wiem, wiem... Przepraszam... Tak. Co ja mam zrobić?

SCENA 11
TEŚĆ

ROMUALD
Co to jest? Co to jest pytam się?

KONRAD
No zdjęcia.

ROMUALD
No tak zdjęcia. Ale co jest na zdjęciach?

KONRAD
Ja i zwierzaki.

ROMUALD
Ty i zwierzaki. Lubisz zwierzaki?

KONRAD
Bardzo, a co? Zaraz mi pan rękę złamie.

ROMUALD
Jak lubisz zwierzaki, to po co ci moja córka?

KONRAD
Panie, co pan, oszalał..

ROMUALD
Siadaj... Siadaj, powiedziałem.

KONRAD
Au...

ROMUALD
Czego żeś skłamał?

KONRAD
Nie wiem o czym pan mówi..

ROMUALD
Chirurg jesteś? To zaraz będziesz się mógł pozszywać.

KONRAD
Jaki chirurg, weterynarz, panie Romualdzie, weterynarz... Eliza miała państwu powiedzieć..

ROMUALD
Moja córka mnie okłamała chcesz powiedzieć?

KONRAD
No ja nie wiem, ona może zapomniała.. taka jakaś pomyłka...

ROMUALD
Córka moja, skłamała ojcu pytam?

KONRAD
Tak, skłamała, chcieliście chirurga, to skłamała!

ROMUALD
Córka kłamie, a żona się puszcza może jeszcze! Mów!

KONRAD
Ale ja nie wiem, skąd mam wiedzieć!

ROMUALD
Puszcza się czy nie?!

KONRAD
Tak, puszcza się!

ROMUALD
I są kobiety kurwami?!

KONRAD
Tak, są kurwami!

ROMUALD
No, swój chłopak! A teraz, strzemiennego. Proszę bardzo.

KONRAD
Ale ja..

ROMUALD
No masz, pij, ciężkie dni ostatnio miałeś, zaręczyłeś się, teścia bliżej poznałeś. A co mi tam, Mualdek jestem!

KONRAD
Konrad.

ROMUALD
Konrad, Konrad.. ja... nigdy żadnemu facetowi nie..

KONRAD
Panie Romualdzie, znaczy Mualdzie... wszystko dobrze..

ROMUALD
Ona zostawiła mnie...

KONRAD
Może... jeszcze wódeczki?

ROMUALD
Ona mnie opuściła, opuściła... Moje życie, moje całe pieprzone życie..

KONRAD
Pani Myszka?

ROMUALD
Bo ja jej tego... z miłości... reżyserzyna... Bom kochał... To dla niej... Dla niej...

KONRAD
Czasem robimy straszne rzeczy dla osoby, którą kochamy...

ROMUALD
Co ty myślisz, że ja wtedy dobrze... zrobiłem, z tym

KONRAD
Jak nie ma innego sposobu, żeby zapomniała o byłym...To ja – oczywiście pod pewnymi warunkami, demokracja i tak dalej – bym skłonny był poprzeć.

ROMUALD
Ja ci powiem, ten Alojzy, to on był dupa, a nie reżyser... ja raz widziałem jak on tłumaczył aktorom... To nikt nie mógł zrozumieć... Ty, on to przeczuwał. I stał taka chudzina z oczami zapadniętymi. I pyta mnie cicho, tak teatralnie się zagrał gnojek, żeby mi się w pamięci wyryło: wykończysz mnie teraz, prawda?

KONRAD
O Jezus...

ROMUALD
On mi się śni teraz. Co noc mi się śni. Od trzydziestu lat.. Tak.. To co, będę spadał. Ostatni na drogę, nie?

KONRAD
Żeby wróciła.

ROMUALD
Co? No, no. Tylko żebyś mi nie rozpowiadał...

KONRAD
Jasne, stary, no co ty.

ROMUALD
No, bo wiesz, no.

KONRAD
Jasne.

ROMUALD
A, Kondek. Pamiętasz o polowaniu na łosia?

KONRAD
No, ale łosie chronione są...

ROMUALD
Nie bój się. Zapolujemy na łosia.

KONRAD
No nie wiem...

ROMUALD
Nie ma to jak polowanie na rogacza.

SCENA 12
TEATR

Zaczyna się wizja KONRADA.

WIZJA KONRADA

PAST
Brawo! Brawo! Gładko ci poszło z teściem. Naprawdę cię polubił. Jesteście podobni, zauważyłeś? Patrz, ty mnie załatwiłeś, on załatwił Alojzego. Może to u was rodzinne?

KONRAD
Zamknij się! To nie ja cię załatwiłem, ale Eliza.

PAST
No chyba żartujesz...

KONRAD
Zamknij się, powiedziałem.

PAST
Co ty myślisz, że ona naprawdę mnie waliła? Że to prawdziwy świecznik, od babci? Patrz, jak mnie waliła: pach, pach... Widzisz. To żadne tam żelastwo, ale atrapa. Dekoracja taka teatralna...

KONRAD
Stul mordę! A mózg co, też teatralny. A to wgniecenie co masz, to atrapa też jest?

PAST
Oj, chłopczyku, dałeś się nabrać, he, he. Patrz na to moje wgniecenie.

W tym momencie PAST odkleja wyraźnie sztuczne wgniecenie – po prostu charakteryzacja teatralna – pod spodem żywy jest, zdrowy i cały.

PAST
Taram!

KONRAD
Pokaż to.

PAST
Hola, hola, chłopczyku... nic się nie stało... Chyba za dużo wypiliśmy, co?

KONRAD
Widziałem mózg... czułem jego zapach..

PAST
A, mózg był tutaj. To tylko taki budyń. To Eliza wymyśliła.

KONRAD
Jak to Eliza?

PAST
No bo ona lubi gierki, Konrad.

KONRAD
Zabiję cię!

PAST
Nie możesz mnie zabić. Ona nie chce, żebym zginął.

KONRAD
Czyli, że ona wciąż cię kocha?

PAST
No na to wygląda, nie?

AKT III
POLOWANIE NA ŁOSIA

SCENA 13
ŚNIADANIE

Stół z jajecznicą. Piękny poranek. PAST siedzi z ELIZĄ, która czyta gazetę. PAST to generalnie, co nie jest zapisane w dialogu do końca, powinien mieć problemy z mówieniem. No i zdeformowaną czaszkę, ale mniej niż wcześniej. Jak człowiek po poważnym urazie mózgu, który wraca do życia.

ELIZA
Jak się dzisiaj czujesz?

PAST
Dobrze.

ELIZA
Lepiej dzisiaj mówisz, naprawdę.

PAST
No właśnie.

KONRAD
Eliza możemy porozmawiać?

ELIZA
O co chodzi?

KONRAD
Ale może nie przy Jarku.

ELIZA
A dlaczego nie?

PAST
Jja... mmogę wyjść..

ELIZA
Siedź. Co?

KONRAD
Elizka, dlaczego nie możemy po prostu go wypuścić?

ELIZA
Skąd wiesz, że nie pobiegnie prosto na policję?

KONRAD
Przecież obiecał.

PAST
No właśnie...

ELIZA
Nie wierzę w jego obietnice.

KONRAD
Eliza, dlaczego jesteś jakaś inna?

ELIZA
Ja jestem inna? A kto od zaręczyn chleje na umór i odwraca się do mnie dupą w łóżku?

KONRAD
Ja się odwracam? Za każdym razem, kiedy próbuję cię dotknąć, jesteś jak lód... Poza tym spędzasz z nim więcej czasu niż ze mną.

ELIZA
No, nie wierzę... Jesteś o niego zazdrosny?

KONRAD
Eliza, co myśmy od czasu zaręczyn zrobili z naszym ślubem? Nic nie jest załatwione.

ELIZA
Ślub może zaczekać.

KONRAD
O, to jakaś nowość.

ELIZA
Muszę mieć pewność, że Jarek niczego nie wygada.

KONRAD
Ale przecież obiecał, że nikomu nie powie..

PAST
No właśnie..

ELIZA
Słuchaj, po prostu nie jestem w nastroju rytualnym, że się tak wyrażę.

KONRAD
Eliza, dlaczego nie mówisz mi wszystkiego?

PAST
No właśnie.

ELIZA
A ty mi mówisz wszystko?

PAST
No właśnie..

KONRAD
Słuchaj... ja myślę, że tobie zależy, żeby on był tutaj... z nami.

ELIZA
Przestań...

PAST
Czekaj... daj mu się... wygadać...

KONRAD
Nie wiem dlaczego, ale tak uważam... Że... ty po prostu nie jesteś pewna... czy mnie kochasz... czy jego... I myślę, że powinnaś wybrać. Bo ja dłużej tego nie wytrzymam. Po prostu nie wytrzymam.

SCENA 14
POWROTY

MYSZKA
No po prostu pogodziliśmy się, prawda, Mualdek?

ROMUALD
Nie cieszysz się?

MYSZKA
Pyszne te lody. Ale dlaczego nie chcieliście, żebyśmy spotkali się u was?

KONRAD
Bałagan mamy.

ELIZA
Burdel trochę. No to wspaniale.

MYSZKA
Prawda? Mówiłam ci, że jak się wyprowadziłam, poczułam się szczęśliwa, młodsza... to nieprawda.

ROMUALD
Kochanie, nie musisz...

MYSZKA
Ale naprawdę, Mualdziu, na początku może było mi trochę lepiej. Ale na dłuższą metę... no, nie wiem, ja po prostu potrzebuję chyba mocnej męskiej ręki...

ELIZA
Mamo!

ROMUALD
Nie przejmuj się, to taki żarcik. Mama wydowcipniała ostatnio.

KONRAD
Wasze zdrowie zatem.

ROMUALD
Dziękuję, ja nie piję.

KONRAD
Jak to, nie pijesz?

MYSZKA
O to chodziło od początku. Mualdzio po prostu pił za dużo, no i wiecie, bardziej agresywny był, mniej na drugiego człowieka otwarty. Chcecie jeszcze lodów? Myśmy ostatnio bardzo polubili lody, dzięki wam, prawda, Romuldku?

ROMUALD
Tak jest, kochanie.

KONRAD
Chcesz stąd iść?

MYSZKA
Ale czemu tak się zamyśliliście?

ELIZA
Konrad, musimy porozmawiać.

KONRAD
Wiem.

ROMUALD
Pamiętasz o polowaniu na łosia?

MYSZKA
Zdecydowałaś się na suknię ślubną?

KONRAD
Lubię ich, są fajni.

ELIZA
Cieszę się, że mój ojciec cię polubił.

ROMUALD
Bardzo polubiłem tego twojego Konrada..

ELIZA
Powiedział mi na ucho. Jak to zrobiłeś?

KONRAD
Nie wiem, może po prostu jesteśmy podobni..

MYSZKA
Kochanie, mówiłam ci, że tato zrezygnował z munduru?

KONRAD
Siedzieliśmy z twoimi starymi i czułem, że pierwszy raz od dawna jesteśmy razem, Eliza.

ELIZA
Ja też to czułam.

ROMUALD
Już dawno miałem dość munduru. Dawniej był czas mundurów, teraz na kobietach robią wrażenie garnitury!

ELIZA
Chcę, żebyśmy zostawili ich i wrócili do nas.

KONRAD
I wszystko sobie powiedzieli.

MYSZKA
Ale jesteście jacyś zmęczeni.

ROMUALD
Może nie powinniśmy im przeszkadzać. Siedzą i milczą tylko.

ELIZA
Chodźmy.

SCENA 15
PRAWDA

KONRAD
Jarek, chcielibyśmy być sami.

ELIZA
Niech zostanie. Jego to też dotyczy.

PAST
Już lepiej... mówię dzisiaj...

ELIZA
Super. Słuchajcie, myślałam nad tym długo i doszłam do wniosku..

KONRAD
Eliza, poczekaj. Zanim zaczniesz mówić, ja chciałbym..

ELIZA
Nie, to ja chciałabym...

KONRAD
No to proszę..

ELIZA
Nie, ty zacznij..

PAST
To może ja zacznę, dobrze?

KONRAD
OK. Mów.

ELIZA
No?

PAST
Chciałbym najpierw was przeprosić za to najście... wtedy.

ELIZA
Daj spokój, to moja wina.

PAST
Nie, nie. Nawet jeśli wysłałaś mi esemesa, nie powinienem... Za to właśnie chciałbym was przeprosić i zapewnić, że nie mam wam za złe, żeście mnie prawie zabili...

ELIZA
To ja, Konrad nie ma z tym nic wspólnego.

KONRAD
Nie, ja też próbowałem cię zabić.

ELIZA
Przepraszam, chłopaki, czy mogę otworzyć wino?

PAST
Boże, tak!

ELIZA
Proszę.

PAST
Dzięki. Pycha. Co to jest? Carlo Rossi? Kurcze, fajne zrobili te baniaki takie zamiast dwóch butelek, nie?

ELIZA
Super.

PAST
A ile to kosztuje?

ELIZA
Nie wiem, czterdzieści kilka chyba.

KONRAD
Halo! Mieliśmy porozmawiać o nas.

PAST
No więc, chciałem powiedzieć, że uważam, że ta sytuacja dłużej trwać nie może. Świetne wino.

KONRAD
To prawda.

PAST
Dlatego musimy znaleźć rozwiązanie. I teraz pytanie jest, jakie rozwiązanie.

KONRAD
Otóż to.

PAST
Zbyt długo odkładaliśmy to na przyszłość. Myślę, że powinniśmy znaleźć je teraz.

ELIZA
Zgadzam się.

PAST
Konrad?

KONRAD
Oczywiście.

ELIZA
Co proponujesz?

PAST
Moja propozycja jest prosta. Konrad chce się mnie pozbyć, słusznie, zaburzam cały wątek ze ślubem, zaręczynami i tak dalej. Jestem dla niego niepotrzebnym śmieciem z twojej przeszłości.

KONRAD
Trafiłeś w dychę.

PAST
Eliza natomiast chciałaby podświadomie zatrzymać mnie przy sobie... Jako możliwość odwrotu od zbyt wielkiej odpowiedzialności... Nie wiem, tam jakieś kobiece fochy, wspomnienia... coś tam jej w każdym razie załatwiam...

ELIZA
No nie, teraz przesadziłeś..

KONRAD
Ale tak jest kochanie.

PAST
Krótko mówiąc, drogi Konradzie, Eliza na nas zrzuca odpowiedzialność za

podjęcie decyzji. Taka klasyczna sytuacja mityczna. Znasz te wszystkie baśnie, gdzie rycerz walczy o rękę królewny... Zabija smoka...

KONRAD
A ja jestem rycerzem czy smokiem?

PAST
Rycerzem. Mam nadzieję. Ja jestem smokiem.

ELIZA
Ale ja nie jestem królewną.

PAST i KONRAD
Jesteś!

PAST
To sprawa tylko między nami, Konradzie. Tylko ty i ja.

KONRAD
Tak, to męska sprawa.

PAST
Moglibyśmy rzucić się teraz na siebie, i walczyć, aż jeden zabije drugiego. Ale po co to nam, jeśli możemy rozwiązać sprawę, prawda, prościej. Poprzez losowanie.

KONRAD
Losowanie?

PAST
Tak jest. Któryś z nas musi wylosować śmierć.

ELIZA
No chyba nie będziecie się dla mnie zabijać? Halo, mamo... Tak..

PAST
Losowanie przez rzut monetą.

ELIZA
No, siedzimy sobie z Konradem, tak. Dobrze wszystko. Nie, naprawdę. Przepraszam, byliśmy trochę zmęczeni... Nie przechodzimy żadnego kryzysu, naprawdę...

KONRAD
Nie wiem, czy dam radę sam się zabić.

PAST
No, dla mnie to też będzie trudne.

ELIZA
Nie wiem, chyba pamięta...

KONRAD
Jakiś wypadek?

PAST
Wpadnięcie pod tramwaj?

ELIZA
Tak, mamo, przypomnę mu, wiem, że dla ojca to jest bardzo ważne. Dla Konrada też.

KONRAD
A może pod pociąg?

ELIZA
Dobrze, a gdzie ojciec chce polować na łosia? Aha, dobra. Przyjadę. Tak, pamiętam. No, buziaczki..

PAST
Słuchaj, Konrad, najpierw rzucamy monetą, potem będziemy wymyślać, tak?

KONRAD
OK.

ELIZA
Mama kazała ci przypomnieć o polowaniu na łosia.

KONRAD
OK. Kto rzuca?

ELIZA
Nikt nie rzuca. Co ja jestem jakiś łup po prostu?

PAST
Eliza, powinnaś się położyć.

ELIZA
Tak, muszę się położyć. Tak mi się jakoś w głowie zakręciło. Nie siedźcie za długo.

PAST
Dobranoc, Eliza.

ELIZA
Dobranoc.

KONRAD
Co z nią?

PAST
Zasnęła. Jak królewna

KONRAD
Jak królewna.

PAST
Jak najprawdziwsza królewna.

KONRAD
No to już, rzucaj.

PAST
Orzeł czy reszka?

KONRAD
Niech będzie reszka.

PAST
OK. Reszka.

KONRAD
Albo nie, orzeł. Wybieram orła.

PAST
Chcesz rzucać?

KONRAD
Nie, ty rzucaj.

PAST
OK. Uwaga.

KONRAD
Poczekaj. Może...

PAST
Konrad...

KONRAD
Jak wypadnie orzeł to..

PAST
Ja wypadam z gry.

KONRAD
A jak reszka to...

PAST
Tak.

KONRAD
Dobra. Rzucaj. No i co?

PAST
Naprawdę chcesz wiedzieć?

KONRAD
Pokazuj!

PAST
Orzeł...

KONRAD
Przykro mi, stary..

PAST
Jak chcesz, żebym umarł?

KONRAD
No co ty, przestań..

PAST
Jak mam umrzeć?

SCENA 16
LAS SŁUCHA

KONRAD
Strasznie trochę... Daleko jeszcze?

ROMUALD
Psst. Ciszej. Las słucha.

KONRAD
Naprawdę nie wiem, czy to dobry pomysł. A jak nas złapią?

ROMUALD
Gdzie złapią, przecież to lasy państwowe.

KONRAD
No, ale mają tu chyba jakiegoś leśniczego.

ROMUALD
No mają, ja jestem leśniczym.

KONRAD
Co ty...

ROMUALD
Kupiliśmy z Myszką fajną leśniczówkę kilkanaście kilometrów stąd. Pokażę ci rano.

KONRAD
Słuchaj... a dlaczego właściwie polujemy akurat na łosia?

ROMUALD
Nie wiem, łosie zawsze mnie wkurwiały.

KONRAD
Słuchaj, bo ja właściwie czuję, że niespecjalnie mam ochotę...

ROMUALD
Cicho. Zbliżamy się do ich terytorium. Czuję ich zapach.

KONRAD
To może ja tu zaczekam, a ty...

ROMUALD
Uwierz mi Konrad, jak już pociągniesz za spust zrozumiesz, że nie ma na świecie wielu bardziej fascynujących rzeczy jak ustrzelenie łosia.

KONRAD
Ale...

ROMUALD
Od teraz ani mru mru. Skradaj się za mną. Zaraz znajdziemy sukinkota.

SCENA 17
POŻEGNANIE

W innej części lasu PAST próbuje założyć na siebie skórę łosia. ELIZA stoi obok i jest bliska płaczu. Wie, że to ich pożegnanie. Że w pewnym sensie założenie skóry łosia ostatecznie zabiera z jej życia PASTA. Czasem najskuteczniejszy jest rytuał najbardziej idiotyczny, a najbardziej skuteczną śmiercią – śmierć idiotyczna...

ELIZA
Daj, pomogę ci.

PAST
Chcę to zrobić sam... nie powinnaś tu być.

ELIZA
Jarek, dlaczego się na to zgodziłeś?

PAST
Eliza, kochanie... Nie martw się, nie boję się śmierci..

ELIZA
I nie masz mi za złe..

PAST
Po prostu nie byliśmy sobie pisani... Będę cię zawsze kochał. Nie płacz za mną. Obiecaj mi coś... słyszysz?

ELIZA
Nie, nie słyszę.

PAST
Nie płacz... No już... Obiecaj mi, że kiedy mnie nie będzie, zaczniesz żyć pełnią życia...

ELIZA
Czyli, że dotychczas nie żyłam pełnią życia?

PAST
Że zaczniesz żyć większą pełnią życia... Nie wiem, zrobisz rzeczy, na które zawsze miałaś ochotę... I kochaj go, ze wszystkich sił kochaj. Co? Czemu się śmiejesz...

ELIZA
Boże, jak ty idiotycznie wyglądasz z tym łosiem na sobie... Przepraszam..

PAST
Nie, nie, chcę, żebyś była uśmiechnięta..

ELIZA
Ja chciałabym..

PAST
Tak...

ELIZA
Bo...

PAST
Żegnaj...

ELIZA może by i chciała zatrzymać PASTA, coś powiedzieć, nie wiem, wyznać mu miłość i zaproponować ucieczkę, ale PAST wygląda tak idiotycznie w kostiumie łosia, że sama nie wie, czy płakać czy się śmiać. TU wyraźnie widać intuicyjną genialność pomysłu Konrada, który zaproponował, żeby PAST został zabity niby przypadkiem jako łoś – idea śmierci została tu niejako oswojona poprzez ironiczne zestawienie jej, a raczej wstawienie w łosia.

SCENA 18
POLOWANIE

ROMUALD
Pieprzone gówno. Sukinkot cholerny, zaraz będzie świtać...

KONRAD
Coś mi mówi, że on może być bardziej w tamtą stronę...

ROMUALD
Nie, wyraźnie czuję jego zapach... Chodź za mną..

KONRAD
Chodzimy tak już pięć godzin i na razie znaleźliśmy tylko krowie łajno..

ROMUALD
Chcesz powiedzieć, że żaden ze mnie myśliwy.

KONRAD
Chcę powiedzieć, że z ciebie dupa nie myśliwy.

ROMUALD
Co powiedziałeś..

KONRAD
Wracamy tam, jestem pewien, że tam jest łoś.

ROMUALD
Taki jesteś chojrak?

KONRAD
A co.

ROMUALD
Tropiciel taki pewny siebie.

KONRAD
Tak, i co ty na to?

ROMUALD
No to skoro mówisz, to prowadź.

KONRAD
No wreszcie.

ROMUALD
Jeśli nawet był tam łoś, to wyczuł nasz zapach już dawno, idziemy z wiatrem idioto...

KONRAD
Stój! Widzisz?

ROMUALD
Co?

KONRAD
Rogi.

ROMUALD
No ja chrzanię... puszczaj...

KONRAD
Ja to chcę zrobić, daj!

ROMUALD
Ale ty nie umiesz strzelać!

KONRAD
Ja go pierwszy zauważyłem!

ROMUALD
Ciszej bo go spłoszysz! Pewnie nas już zauważył!

KONRAD
Nie spłoszę. Widzisz, jak go zamurowało na nasz widok. Boi się... No daj. Jest naładowana?

ROMUALD
Dziwnie się ten łoś zachowuje..

KONRAD
Dobra, uwaga, strzelam. *(BANG!)*

ROMUALD
Spudłowałeś, cholera jasna i zwiał nam, no.. zwiał..

KONRAD
Łoś cały czas stoi. Teraz trafię...

ROMUALD
Stoi i się trzęsie... Nigdy czegoś takiego nie widziałem.. jakby ten łoś.. chciał umrzeć...

KONRAD
Mam go na muszce... dobra... *(BANG!)* Trafiłem?

ROMUALD
No chwieje się jeszcze... Ten łoś... Jakiś dziwny ten łoś.

KONRAD
Dobra. Teraz to już ostatni naprawdę raz... *(BANG!)*

ROMUALD
Dostał w czachę! Aż mu rogi spadły! Hurra! Swój chłopak!

KONRAD
I zabiłem go? Zabiłem wreszcie łosia!

ROMUALD
Zabiłeś łosia! Hurra!

KONRAD
Chodźmy do łosia... Gdzie jest łoś?

SCENA 19

Platforma ze stojącym na niej Łosiem wyjeżdża. Za chwile wraca, ale Łosia na niej już nie ma. Rozpłynął się normalnie w powietrzu. Konrad idzie w stronę miejsca, gdzie jeszcze przed chwilą stał Łoś. Z głębi sceny wchodzi Myszka i Eliza.

MYSZKA
Mówiłam, że tu od lat nie ma łosi. Komu kanapeczki?

ROMUALD
Ale tam był łoś. Tam stał.

MYSZKA
Kawy?

ROMUALD
Na własne oczy widziałem.

MYSZKA
Muszę ci powiedzieć Mualdziu, że to był świetny pomysł, żeby młodych zabrać na łono natury.

ROMUALD
Tak... tak... Od razu bardziej rumiani się zrobili.

MYSZKA
Mniej nerwowi... Miałeś nie pić.

ROMUALD
Jednego.

Tymczasem Konrad ciągle nie może uwierzyć w to, co się stało

KONRAD
Jestem pewien że trafiłem... tego łosia.

ELIZA
Zrobiłeś to.

KONRAD
Ale tu nie ma nawet kropli krwi. Gdzie on jest?

ELIZA
Nie ma go. Po prostu go nie ma.

KONRAD
I co teraz?

ELIZA
Teraz będziemy żyć. Będziemy żyć większą pełnią życia. Co?

KONRAD
Tam na niebie..

ELIZA
Co on robi?

KONRAD
Nie wiem.

ELIZA
On chyba...

I rzeczywiście Łoś tańczy wśród gwiazd z tyłu sceny. Romuald i Myszka zajęci piknikowaniem. Eliza i Konrad zapatrzeni w gwiazdy.

KONIEC

dyrektor naczelny **KRZYSZTOF TOROŃCZYK**
dyrektor artystyczny **JAN ENGLERT**

dyrektor techniczny **MIROSŁAW ŁYSIK**

główny brygadier sceny LECH ORZECHOWSKI
główny oświetleniowiec ZBIGNIEW SZULIM
główny akustyk MARIUSZ MASZEWSKI
kierownik zespołu pracowni dekoracji MICHAŁ ROSZKIEWICZ
kierownik zespołu pracowni kostiumów ANITA TRZASKOWSKA
główny specjalista zespołu obsługi urządzeń scenicznych WOJCIECH HULEWICZ
kierownik pracowni mechaniczno-ślusarskiej EDMUND KWIATKOWSKI
kierownik pracowni stolarskiej GRZEGORZ JOŃCZYK
kierownik pracowni krawieckiej damskiej MARIA KOSECKA
kierownik pracowni krawieckiej męskiej ROMAN ŻBIKOWSKI
kierownik pracowni modelatorsko-malarskiej MAREK LAUDAŃSKI
kierownik zespołu tapicerskiego WALDEMAR GŁOWALA
kierownik zespołu charakteryzatorów LESZEK GALIAN
kierownik zespołu garderobianych WANDA BROŻYŃSKA
mistrz zespołu montażystów JERZY NOWICKI
mistrz zespołu rekwizytorów MARCIN KOMORSKI

zastępca dyrektora artystycznego – kierownik literacki **TOMASZ KUBIKOWSKI**

kierownik muzyczny MIROSŁAW JASTRZĘBSKI
kierownik działu literackiego MAŁGORZATA SZUM
kierownik działu promocji ANNA PĘKALA
kierownik impresariatu ADRIANNA LEWANDOWSKA
kierownik działu organizacji pracy artystycznej BARBARA RUSZNICA

Sztuka leczenia
Rok założenia 1994
CENTRUM MEDYCZNE DAMIANA
www.damian.pl

redakcja programu MICHAŁ SUFIN

projekt graficzny i ilustracje PATRYK MOGILNICKI

portrety artystów ANDRZEJ GEORGIEW

kasy
Plac Teatralny 3 (tel. +22 69 20 610)
wt. – sob. 11.00–14.30 i 15.00–19.00 lub do rozpoczęcia przedstawienia,
nd. przed przedstawieniem od 16.00
Teatr Mały (Pasaż Wiecha, tel. +22 82 75 022)
wt. – sob. 11.00–14.30 i 15.00–19.00 lub do rozpoczęcia przedstawienia,
nd. przed przedstawieniem od 16.00

www.eBilet.pl
kasy Eventim / www.eventim.pl

rezerwacja
pon. - pt. 9.00-18.00, tel. +22 69 20 604, 69 20 664, fax +22 69 20 742
e-mail: bow@narodowy.pl

Teatr Narodowy
Pl. Teatralny 3
00-077 Warszawa

www.narodowy.pl

Teatr Narodowy jest członkiem Związku Pracodawców

cena programu: 15 zł (w tym VAT)